Ժ. ՏԱՐԻ 2828 ԹՈՒՄԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 2 ՀՐՈՏԻՑ 4385 8 ՅՈՒԼԻՍ 1893 6 ՄՈՒՀԱՄԻՐԻՄ 1311 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամագլուխ սուրհանդակ 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան փոստ 56
» » Վեցամսեայ » » 28
Ընտիր թուղթի վրայ տարեկան Տարեկան Օտ. Ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարի ծախքի միջոցով Ղրուշ 50

Խմբագրութեան ղրկուած ձեռագիր կամ այլ գրութիւն չի դարձուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8/20 ՅՈՒԼԻՍ 1893

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԿՈՒՍԱԿՐՕՆ ԿՂԵՐ

«Ֆրանսայի արդի կղերն իւր նախորդէն աւելի պարկեշտ և բարոյական կեանք մը կը վարէ. աւելի հրթռմեան հետ աւելի մաքրակեաց է։» Այս է կարծիքը զոր կը յայտնէ Ֆիգարոյի մէջ աշխարհիկ նիւթերու վրայ գրող հրապարակագիր մը, որոյ բանն ու գործն ընտանեկան և ընկերային գայթակղութիւնները ծանուցանել և մանրամասնել է, —առանց անձնականութիւն խառնելու, —իբրեւ «ժամանակակից բարուց ուսումնասիրութիւն»։ Թէեւ յամենայնի թերահաւատ, բայց այս գրող շատ լաւատես է ֆրանսական կղերին վարուց ու բարուց վրայ։ Ու կ'երեւի թէ իւր լաւատեսութիւն խեղաթիւրում մը չէ, մանաւանդ որ այնպիսի ակներեւ նիւթի մը վրայ շատ դժուար պիտի ըլլար խաբել Փարիզցիներն, և ի մասնաւորի այն դասակարգն որ կը կարդայ Ֆիգարոյ։ Կը հաշուէ թէ Ֆրանսայի մէջ 50,000 քահանայք կան (ամիսի եկեղեցականք), և սակայն խիստ հազուագէպ են այն դէպքեր ուր Ֆրանսացի եկեղեցականի մը վարմունքը բարոյականի ամենախիստ պատուէրներուն հակառակ նկատուած ըլլայ։ Եթէ Ֆրանսացի կղերը գայթակղական կեանք մը վարէր, եթէ բարուց ապականութիւն տիրէր անոր մէջ, անհնար էր որ ծածուկ մնար։ Ֆրանսայի հրապարակագիրն որ քաջ կը ճանչէ իւր պաշտօնակցաց զգայունքն և վարքն ու բարքը, կ'ավելացնէ թէ «յատկապէս այս տեսակ նիւթերու սահմանուած լրագրեր կան, որոց բանն ու գործը կղերին վարմունքը քննադատել է, և եթէ այնպիսի դայթակղութիւնք գոյութիւն ունենային, անշուշտ չէին վարաներ իրենց էջերն անոնցմով լնուլ»։

Եւ պէտք է յիշել թէ փորձութիւնք պակաս չեն այս կղերին համար։ Ֆրանսացի կանանց մեծագոյն մասը բարեպաշտ է, կամ գէթ կրօնային պարտաւորութեանց կատարման նախանձախնդիր։ Կը խոստովանուին, իրենց ամեն մեղքերը կը պատմեն կուսակրօն քահանային։ Հա՞րկ է ըսել թէ անոնցմէ շատեր գեղեցիկ են, և պատմութիւնք զորս կ'ընեն՝ անփորձներու համար կրնան գրգռիչ ըլլալ։ Բայց հաւատքը կամ բարեկրթութիւնը, կրօնականի կոչումը, կամ իւր ուխտին և պաշտօնին արժանապատուութիւնն յարգող մարդու պարտաճանաչութիւնը կը սրատպնդէ կղերն, որ չի շեղիր ուղղութեան շաւղէն։ Իւր պարկեշտութեան վստահող անձերը չի վանդեր, և մինչեւ իսկ զինք փորձել ուզող նեայի աղջիկներէն չի հրապուրիր։ Անշուշտ, մարդ սխալական է։ բայց այս կղերին պատիւն իսկ՝ որով այնքան աշխարհիկ դրօրներու դովեստին կ'արժանանայ՝ իւր մէջէն տկարացողներուն, սխալողներուն բացառութիւն մ'ըլլալն է, ո՛չ թէ ընդհանուր կանոն։ Գիւղային վարքեր կուսակրօն կղերի մը իւր կոչման և ուխտին հաւատարիմ մնալը թերեւս այնքան դժուար չէ, որքան քաղաքներու պերճանքին ու շռայլութեան մէջ, և մանաւանդ Փարիզի նման քաղաքի մը մէջ զոր Փարիզցիք իրենք նոր Բաբելոն կը կոչեն և աւելի խստասիրաք՝ Սոդոմ Գոմոր։ Հաճոյ ներու վայելքներու այն չնաչխարհիկ ոստանին մէջ հոսանքէն չմղուիլ չտարուիլ և իւր պարկեշտութեան և ուղղամտութեան համբաւն անաղարտ պահել՝ իրաւունք պատուաբեր է Ֆրանսացի կղերին համար։

Ռենան, Ֆրանսայի թերահաւատներու գլխաւորն մեծ վարպետն, որ իւր քննադատութիւններն երբեք չէ խնայած կաթոլիկ եկեղեցւոյն նկատմամբ, Ֆրանսայի կղերին համար այս վկայութիւնը տուած է։ — Իւր երկտասարդութեան պատմութիւնն ընելով կը գրէ. «Ես տասն երեք տարի անցուցի եկեղեցականներու ձեռաց մէջ, (Սիւլբիսեան կրօնաւորաց այակերան եղած է Ռենան։) գայթակղութեան ըստուերն անգամ չտեսայ։ բարի եկեղեցականներ միայն ճանչցայ»։

Այս կուսակրօն եկեղեցականք ամեն միջավայրի մէջ կը թափանցեն։ մեծերու թէ պզտիկներու, հարուստներու թէ աղքատներու դուռներն իրենց առջեւ կը բացուին. աշխարհիկ կանանքն չեն կրնար մեկուսանալ։ զի արդէն «աշխարհիկ կղեր» կոչուած եկեղեցականներն, որք Արեւմտեան եկեղեցւոյն մէջ անխիղճ ամուրի են, չեն կրնար վանքերու մէջ մեկուսացեալ ապրիլ։ բուն կրօնաւորները տարբեր դասակարգ մ'են, որոց համար թերեւս այնքան դժուար չըլլայ մարմնական փորձութեանց դէմ դնել։ Հարուստ թաղերու որպէս գործաւորական վայրերու մէջ, եկեղեցականք կը հրաւիրուին մանաւորաց տուներ իբրեւ խորհրդատու, քաջ գիտնալով թէ իրենք անշահախնդիր ոգւով պիտի տան լաւագոյն խորհուրդը կեանքի փորձութեանց և դժուարութեանց մէջ։ Անգործ բանուորն իւր կինն ու զաւակներն ո՛չ միայն թաղին աղքատախնամ հոգաբարձութեան կը ղրկէ այլ և թաղին ժողովրդապետին կամ երեցին, իրենց վիճակն յայտնելու և օգնութիւն խնդրելու։ Այլ և այլ ընտանեկան և անձնական խնդիրներու բերմամբ, մեծահարուստ գերդաստանք եւս ժողովրդապետին օժանդակութեան կոչում կ'ընեն։ Ինչո՞վ է որ անխիտիր ամեն դասակարգի մէջ յարգ և հմարում կը վայելեն այս եկեղեցականք. —Իրենց բարեկրթութեամբ, պատուաւոր կենցաղավարութեամբ, փարձեալ պարկեշտութեամբ և ուղղամտութեամբ։

Եթէ այս փարիզեան միջավայրին մէջ կուսակրօն կղերը կրնայ գերծ մնալ բամբասանքէ եթէ ամենէն աշխարհիկ, ամենէն թերահաւատ գրիչներն անգամ կը հարկադրին խոստովանիլ թէ ամուրի կղերն իրաւունք մ'ունի պարկեշտ մարմին մ'է, համեմատապէս ո՛ւրախ աւելի դիւրին պէտք է ըլլայ ամուրի կղերին՝ ուրիշ երկիրներու և տարբեր միջավայրերու մէջ գերծ մնալ բամբասանքէ, ուր մանաւանդ գայթակղութեան առիթք չեն կրնար նոյնքան զօրաւոր ըլլալ։ Թէ կուսակրօն կղերն ինքնին օգտակար հաստատութիւն մ'է թէ ոչ, տարբեր խնդիր է։ Այս մասին կարծիքները կը զանազանին, և այս տողերը գրելով մեր միտքէն չանցնիր այն խնդիրն յուզել։ Բայց եկեղեցականութեան այն անգամը որ անգամ մը կ'ուխտեն ամուրիութիւն, թէ պարտին և թէ կրնան պահել պահպանել իրենց ուխտն, և պարկեշտութեան առաջին օրինակն իրենց անձին վրայ ընծայել։ Հաճառակ պարագային մէջ, լաւագոյն ևս էր որ ընաւ չմտնէին եկեղեցական կարգի մէջ։ զի քար դայթակղութեան ըլլալու միայն կը ծառայեն։ Ամուսնացեալ առն և կնոջ այս կղեր ի՞նչպէս պիտի պատուիրէ իրենց ամուսնական ուխտին հաւատարիմ մնալ, երբ ինք չի կրնար հաւատարիմ մնալ իւր ամուրիութեան ուխտին։ Մարդկորէն մտածմամբ մը, շատեր կը կարծեն թէ այսպիսի ուխտի մը հաւատարիմ մնալ անկարելի է։ Բայց թող թէ շատ բժիշկներ ընախօսական նկատողութեամբք կը հաստատեն թէ ամուրիութեան ուխտ մը, ինչ ինչ բնաւորութեանց համար մանաւանդ, անգործադրելի բան մը չէ. բայց ով կը պարտաւորէ զիրենք այսպիսի լուծի մը տակ մնալու, որուն համար Առաքեալն իրաւամբ ըսէր է ժամանակաւ թէ կարողը թող տանի։ Բայց ուրեմն քանի որ եղած է անգամ մը, ի չգոյէ կրօնային հաւատքի, ի չգոյէ մեղքի երկիւղին, ընկերային պարկեշտ մարդու արժանապատուութիւնն իսկ բաւական արգելք մը պէտք է ըլլայ մարմնական փորձութեանց մէջ ինկնալու կամ ուխտադրժ գտնուելու։ Եւ այն եկեղեցականն որ ո՛չ մին ունի այս զգայուններէ ոչ միւսն, որ ո՛չ հաւատացեալ է, ո՛չ ալ պարտաճանաչ և պատուակիր մարդ, արժանի չէ իւր վսեմ կոչումին։ Բ. Ֆ.

ՔՊՂԱՔՊԿՈՒԹԻՒՆ

ԱԼԶԱՍ-ԼՈՌԷՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանքֆորդի դաշնադրէն 22 տարի ետքն ալ, Ալզաս-Լոռէն տակաւին նոյն առանցքն է որոյ շուրջ կը գառնան Եւրոպեան մեծ խնդիրներ։ Հետեւապէս, Ալզաս-Լոռէնի երեսփոխանական ընտրութիւնք մասնաւոր կարեւորութիւն մը կը ստանան։ զի անոնց զգացումը կը ցուցնեն։ Քան երկու տարիէ ի վեր, այն երկուց զատառաց մէջ կատարուած ընտրութիւնք երեք տարբեր վիճակ արտայայտեցին։ Առաջին շրջանն հակադերման էր, երբ Ֆրանսայէն նոր անջատուած բնակիչք իրենց Ֆրանսասիրութիւնն արտայայտեցին իրենց տուած բուէներով։ Այսպէս, 1874ին, երբ Ալզաս-Լոռէն զառաջինն ընդունուեցաւ երեսփոխաններ ասալու Ռայխսթակին, իւր 15 երեսփոխանաց ամենքն ալ առանց հակառակութեան ընտրեցան 234,000 քուէով, իբրեւ ընդդիմադիր և հակադերման կուսակցութիւն։ Յաջորդ ընտրութեանց մէջ այս վիճակ չտիրեցաւ։ Հակադերման բնակիչներէն շատեր ձեռնպահ մնացին, իրենց Ֆրանսասիրութիւնն այլ ևս քուէով չարտայայտեցին։ 1887ին վերջին 15 երեսփոխանք ընտրեցան իբրեւ ընդդիմադիր, բայց 1874ի քուէից մէկ տասներորդը միայն։ Այնու հանդերձ, 1890ին ընտրողաց 43 առ 100ը ձեռնպահ մնաց։

Արդ, այս անգամ, Ալզաս-Լոռէնի ընտրողներէն 76 առ 100ն իրենց պարտականութիւնը կատարեցին, որ ըսել է՝ նոյն համեմատութեամբ որով ընտրողք իրենց պարտականութիւնը կատարած են Գերմանիոյ միւս կողմերն։ Եւ ընտրուած 15 երեսփոխաններէն հինգը բացարձակապէս կառավարական երեսփոխաններ են։ Ընդդիմադիր ընտրելիներէն ալ ո՛չ օր իբրեւ հակադերման ներկայացաւ 1874ին եղածին պէս։ Ի Մոլսհայմ, օրինակի համար, Տրթ. Կիֆրրման, որ վեց տարի յառաջ յաղթանակաւ ընտրուած էր 16,259 քուէով, այս անգամ յաղթուեցաւ աւելի քան 7,000 քուէից գերմանասէր մեծամասնութեամբ մը։ Հակադերման քուէարկուք այս անգամ 11,056 քուէէ աւելի չկրցին ներկայել, որ բաղ է՝ 1890ի կէսն։ Այլաս-Լոռէնի ընտրութեանց մէջ գործաւորական կուսակցութիւնն ամենէն աւելի չահեցաւ, երեք տարուայ մէջ 21 հազարէն 51 հազարի բարձրանալով։ Բայց գործաւորականք Ֆրանսասէր չեն, և իրենց պետ Պ. Պէպէլ յայտարարած է որ եթէ Ֆրանսա յարձակի Գերմանիոյ վրայ, գործաւոր դասէն առնուած զինուորք իրենց պարտականութիւնը խղճի մտաք պիտի կատարեն ի պաշտպանութիւն Ալզաս-Լոռէնի ընդդէմ Ֆրանսական յարձակման։ Վիլհելմ Կայսր շատ գոհ մնաց, տեսնելով գերմանական զգացման այս յառաջդիմութիւնն Ալզաս-Լոռէնի մէջ, և իւր գոհութիւնն յայտնեց Ալզաս-Լոռէնի կուսակալին, որոյ որդին մին է ընտրուած երեսփոխաններէն Ալզաս-Լոռէնի։ Եւ գերման լրագրիք կ'ըսեն թէ սուրբ յաղթանակն այս կերպիւ ընարական քուէից կողմէ կրկնուելով և հաստատուելով, Ալզաս Լոռէնի իրենդիրն իւր կարեւորութիւնը կը կորուսանէ, և եւրոպեան խաղաղութեան համար մեծ վտանգ մը կը պակսի։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ մէջ Յուլիս 14ի տօնն ամեն տարիէ աւելի անհնչան կերպիւ անցաւ։ Փարիզցիք արդէն ուրիշ տարիներ ձանձրոյթի նշաններ ցուցած էին։ զի միօրինակ հանդէսներէ չեն ախորժիր, և միշտ նորութիւն կը խնդրեն։ Բայց այս տարի ուրիշ պատճառներ վրայ գալով, քաղաքին զարդարանքն և խրախճանութիւնք սովորականէն ալ պակաս եղան։ Միայն թէ Ալզասցի գաղթականք նոյն առատութիւնց սովորական ուխտադնցութիւնն ըրին և պատկերով զարդարեցին Սթրազբուրգի արձանը։ զի թէպէտ Ռայխսթակի վերջին ընտրութիւններէն կ'երեւի թէ Ալզաս կը մոռնայ զՖրանսա, բայց Ֆրանսա գաղթած Ալզասցիք չեն մոռնար Ալզասը։ Դպրոցական աշակերտներուն ձրի հացկերոյթ և զուարճութիւնք հայրենասիրական հրապարակային վայրեր, և Օրերայի, Օտէոնի և մեսասոն ուրիշ փարիզեան թատրոններու մէջ ձրի ներկայացումներ տեղի ունեցան ժողովրդեան աղքատ կարգերուն համար։ զի շատ մը փարիզցիներ կան որք այն օրը միայն կը ընան թատրոն մտնել։ Պ. Քառնօ ներկայ գտնուեցաւ զօրահանդէսին, որ ըստ սովորականին շատ բարեկարգ եղաւ. և զինուորական վարժարանաց աշակերաք համակրական ազգակներով ողջունեցան ժողովրդեան կողմէ։ Գիշերուան լուսաւորութիւնք գրեթէ ամբողջովին պաշտօնական էին։ միայն գլխաւոր գրամատունք և գինետունք զարդարուած էին ինքնաբերաբար։

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼԻ ԵՒ ՍՊԱՆԻՈՅ միջև նախկին իսերական միութիւնը վերահաստատելու առաջարկ մը ժամանակէ մ'ի վեր կը պտտցնուէր երկու երկիրներու մէջ։ Յուլիս 14ին, ի Լիսաբոն, թէ Երեսփ. ժողովն և թէ Մերակայան այս խնդրով զբաղեցան, և միաձայնութեամբ յայտարարեցին թէ այնպիսի դաշտարի մը համամիտ չեն, և կառավարութիւնն ինքն եւս ծանոյց թէ թոյլ չպիտի տայ որ այս միտքը պաշտպանելու համար Սպանիացիներ յայտարարութիւններ ընեն Փորթուկալի մէջ։

ՔՈՄԷՏԻ ՖՐԱՆՍԷԶ Ի ԼՈՆՏՈՆ. — Ամիս մը յառաջ ծանուցինք՝ Ֆրանսայի (և գուցէ բոլոր աշխարհի) թատերական առաջին խմբին Լոնտոն երթալն և Տրիուրի Լէն թատրոնին մէջ երեսուն ներկայացումներու ձեռնարկելն ընդ տնօրէնութեամբ Պ. Բլառդիի։ Այս ներկայացմանց շարքն ուարտեցաւ, և Քոմէտի Ֆրանսէզի խումբը դարձաւ Փարիզ։ Մուտքն իւրաքանչիւր ներկայացման համար 7,500 ֆր. սակարկած էր զոր գանձեց. բայց զիրենք Լոնտոն կանչող անգ. երեք թատերագրքը բաւական մեծաս կրեցին։ զի Անգլիացիք թէեւ մեծ պատուով ընդունեցին Ֆրանսացի խումբը, թէեւ Ուինտսորի դղեկին մէջ ներկայացում տալու պատիւն ունեցաւ և ի պատիւ իրեն հայկերոյթ տուեցաւ Լորտ-Բաղաքապետն կողմէ, բայց գնոց բարձրացման պատճառաւ և ինչ ինչ խարերու ընդունելութիւն չգտնելուն պատճառաւ, հանդիսականք միշտ նոյնքան բազմաթիւ չեղան ի Տրիուրի Լէն։ Բայց Ֆրանսացի դերասանք և դերասանուհիք սքանչացմամբ կը խօսին Անգլիացւոց թատերասիրութեան վրայ և Ֆրանսերէն հասկնալու կարողութեան վրայ։ Բուն Ֆրանսայի հասարակութիւն մը տարբեր ընդունելութիւն պիտի չընէր մեզ, և տարբեր չպիտի հասկնար մեր ներկայած խաղերը, կ'ըսեն։ Կը յարէն նաև թէ Լոնտոնցիք շատ աւելի Ֆրանսերէն կը հասկնան, քան Փարիզցիք՝ անդլիերէն։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. —Զինուորական օրէնքին քուէարկումը գոհունակութեան պատճառ եղաւ Գերմանիոյ մէջ, մեծ ապտնապի մը բարձման պատճառաւ։ Կ'ըսուի թէ օտար երկրաց մէջ Գերմանիոյ դիրքը գեղեցիկ պիտի ըլլար, եթէ այս ծրագիր երկրորդ անգամ մերժուէր։ Այս խորհրդարանական յաջողութեան գլխաւոր արժանիքը կը վերագրուի Քարրիվի կոմսին, որ իրաւամբ արժանացած է իւր Վեհ. Տէրոյ ներքոյին ու գոհունակութեան։ Կ'ըսուի թէ Քարրիվի յաջողութիւն չահեցաւ ո՛չ թէ խորհրդարանական հնարագիտութեամբ կամ խորամանկութեամբ, այլ ճակատաբաց ճակատ մաքառելով ընդդիմադիր կուսակցութեանց դէմ, և իւր անկեղծութեամբ և ուղղամտութեամբ չահելով։ Քարրիվի դէմ գժուարութիւն պատճառող պարագայից մէջ յեսինը չէին անչուտ նախորդ վարչապետին օր ըստ օրէ հրատարակած դիտողութիւնք իրեն դաղափարակից թերթերուն մէջ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (13)

ԼՈՌԻ ԺԱՔՈՔԼԻՕ

ԴԻԱՊԱՐՏԵԼՈՒ ՎՐԻԺԱՌՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

—Կը տարակուսի՞ս, իմ ծերուկ ընկեր։ այս գաղտնիքը զիս կը տոչորէ, և կուզեմ որ ամեն բան գիտնա, վասնզի իմ օգնականս, իմ աջ բազուկս ընտրեցի քեզ այն սոսկալի դէպքերուն մէջ որք պիտի առաջ գան և որոց յառաջաբանն է լոկ այս գիշերուան երեք սպանութիւնները։ Ֆոլէր անչուշտ վճարած էր ուրիշներուն համար։ նոստարն ու Թրէնքար հին պարտք մը հատուցած են, ինչպէս կը ցուցնէ դաշոյններուն վրայ քանդակուած Վանոէլիս բառը։ Տակաւին քանիներ պիտի յաջորդեն զորս ոչ մէկ մարդկային զօրութիւն չպիտի կրնայ փրկել, եթէ ոչ ե՛ս։

—Դուք, պետ։

—Այո, ե՛ս։ բայց յաջողութիւն պիտի ունենա՞մ, զօրութիւն պիտի ունենա՞մ... նոյն իսկ իրաւունք պիտի ունենա՞մ։ Երեսս կը նայիս հետաքրքրութեամբ, իբր թէ արըլլայի, այնպէս չէ՞։ Ոչ, իմ քաջ Հէօռլուս, և բան մը չպիտի զարմացունէ քիզ՝ երբ ամեն բան յայտնեմ։ բայց հոս, փողոցին մէջը չէ որ պիտի ըսեմ քեզ այս սոսկալի և խորհրդաւոր գաղտնիքը։ բառ մը, ա՛ռնուն մը մանաւանդ կրնայ մէկէնիմէկ երեւան հլլել ճամբան, և ես չպիտի զարմանամ երբ փախչինք։

«Աւասիկ Ֆոլէրին տունը հասանք, իր բանալիները քովս են, վեր ելլենք, և երբ դիս հոս բերող պաշտօնս աւարտեմ, կրբնանք խօսակցիլ ապահով կերպով։ Մեր խեղճ տերը այրի էր և առանձին կ'ապրէր, ուստի ոչ օր չպիտի վրդովէ քեզ ընելիք գաղտնայայտնութիւններս։

Լիւս՝ Մուլէն փողոցին 20 թիւ տան զանգակը զարկաւ, իր անունը տուաւ դռնապանին որ սովորած էր գիշերուան ամեն ժամուն տեսնել անոր այցելութիւններն առ Ֆոլէր, և քանի մը վայրկեան ետքն, երկու մարդերը մտան ոստիկանապետ Թեան նախկին պետին սենեակը։

—Պրո՞ֆ.... ըրաւ Հէօռլու երբ իր ընկերը վառեց լամպարը, բան մը կը զգամ գտնուելով այս սենեակին մէջ, զոր խեղճ Ֆոլէր ա՛ լ չպիտի տեսնէ։

—Անգամ մըն ալ հոս պիտի գայ՝ իր վերջին ապաստանն երթալէ առաջ, պատասխանեց Լիւս տրտմաթախիծ ձայնով... յետոյ ձեռքը բռնած տրցակին մէջէն փոքր բանալի մը ընտրելով զոր լաւ կը ճանչար, ուղղակի այն դրասեղանը գնաց ուր իր նախորդը սովոր էր պահելու իր մասնաւոր թուղթերը, և բացաւ զայն։ երկարօրէն խուզարկելու պէտք չունեցաւ իր ուզածը գտնելու համար։ Թուղթէ լայն ծածկոյթ մը առաւ որուն վրայ գրուած էին հետեւեալ բառերը։

«ԲՈՒ, ՏԸ ՄԱՐՍԷՅԻ ԽԵՂԴԻՐԸ»

Մէջ տեղը, և վերեւը, աջ անկիւնը՝ «գաղտնի» բառն իր ուշադրութիւնը գրաւեց անմիջապէս։ Ձիրդ իր փնտռածն էր։ Առանց դպչելու միւս թուղթերուն զոր երկուքն ալ ետքերնին յարգեց, Լիւս առաւ թուղթը զոր դրաւ թեւին տակ ունեցած պարուրային մէջ, և գնաց նստաւ իր ընկերոջ քով որ աչուքներովն հետեւած էր այս տեսարանին՝ առանց հարցում մը ուղղելու։

—Հիմակ, սիրելի Հէօռլու, բաւ Լիւս առանց յառաջաբանի, ձայնի ամփոփ հընչումով մը զոր փոխ-ոստիկանապետը տակաւին չէր լսած, պիտի յայտնեմ քեզ այն դէպքերը որք եթէ ոչ պատճառաւ, գէթ պատրաստած են սոսկալի տագնապն որուն առաջին տեսարանները մեր աչուքներուն առջեւ տեղի ունեցան։

«Եւ նախ, ի՞նչպէս ճանչցայ Պ. ոը Մարսէյը, Պ. ոը Վերժանի աները։ Ամէն երեսուն տարի առաջ, Պ. ոը Մարսէյ, պարզ հարցաքննիչ դատաւոր ի Մարսիլիա, ժերսի դուքսին պաշտպանութեանը շնորհով, հարցաքննիչ դատաւոր անուանուած էր ի Փարիզ։ Իր պաշտօնատեղին երթալու առնոը, իր վարձին մէջէն կը գտնէ նամակի մը քանի մը կտորները, որք ենթադրել կուտան իրեն թէ ոճիր մը գործուած է Իւզորի ջաղացքը, Սէն-Ռանպէրի վերեւը, և թէ դիակները նետուած են այն լիճին մէջ որ իր անունը տուած է ջաղացքին։ Արեւնոտին սերէն մղուած, Փարիզ կը վազէ, և կը խնդրէ ոստիկանութեան վերատեսչին, որ իր դպրոցական ընկերն է, ոստիկանութեան բաւական ճարպիկ գործակալ մը որ օգնէ իր խուզարկութիւններուն։ Ես նշանակուեցայ այս ոչ-պաշտօնական գործին համար, և ճամբայ ելայ Պ. Մարսէյի հետ դէպ ի Տոֆինէ։

«Ի՞նչ ըսեմ քեզ, սիրելի բարեկամս։ կիրթայինք նեռուիլ ընտանեկան տագնապ մը մէջ ուր բնաւ գործ չունէինք, և ուր պատիւը կը վտանգուէր Պ. Թուռնիէի, այն ատեն առաջին նախագահ վճռաբեկ ատենին, այսօր մեռած։ Մենք չարաչար յաղթուեցանք երկու երեք գեղացիներէ որք սքանչելի կերպով խաղացին իրենց դերը, և Ֆոլէրէն, այն իսկ որ այսքան ողորմելի վախճան մը ունեցաւ, զոր առաջին նախագահը զրկած էր մեզ բոլորովին մոլորեցնելու համար, և ի հարկին անհետ ընելու համար՝ եթէ երեւան հանած ըլլայինք ինչ որ Պ. Թուռնիէ ուզած էր ամենէն ծածկել։ Կարճ խօսքով, թմբրաղեղի մը հետեւանօք զոր իմցուցին մեզի, փակուեցանք Իւզորի մէկ գետնափորին մէջ, և բանտնիս բռնած էր եթէ քանի մը օր առաջ մտք ըրած չըլլայի՝ հռչակաւոր Ժաք Լոռանին դիմել։

—Ոստիկանութեան նախկին պե՞տը, որուն ատենը մենք գործի սկսանք։

—Նոյն ինքն։ Երկար ատեն ոստիկանութիւնը անանկ մարդ չպիտի տեսնէ։ եթէ կը յիշես, ոստիկանական հանճարն իսկ էր։ Իւզորի ջաղացքն հասաւ վերերկրի ծպտանքով, և թեթեւ բանով մը տապալեց թէ՛ գեղացիները թէ Ֆոլէրը, և, դատ ըլլալով մեր գետնափորը, գրեց Ժերսի դուքսին որ գործը կարգադրեց Պ. Թուռնիէի հետ, և օրին մէկը ազատ արձակուեցանք, մեր ձախողուածէն և մանաւանդ մեր ամբողջական պարտութենէն ամօթահար։

«Եւ սակայն միասին տառապած էին, և յաւիտենական բարեկամութիւն երդուած էինք իրարու։

—Այս իրողութիւններո՞ւն կ'ակնարկեիք այս գիշեր Պ. ոը Վերժանի և Պ. ոը Մարսէյի առջեւ։

—Ձիրդ, կուզէի օգնել այս վերջնոյն յիշողութիւնը, գիտնալու համար թէ մոռցո՞ած էր զիս՝ երկար ատեն անցած ըլլալով, կամ թէ կասմա՞ չէր ուզեր ճանչնալ զիս։

«Այս կերպով համոզուեցայ թէ այս վերջին կարծիքն ընդունելու էին։ Քիչ յետոյ պիտի տեսնես թէ ինչու Պ. ոը Մարսէյ, խորհրդական վճռաբեկ ատենին, չէր ուզեր... չէր կրնար ճանչնալ զիս։

«Տոֆինէէն մեկնելէս ժամանակ մը ետքը Պ. ոը Մարսէյ հարցաքննիչ դատաւոր կանուանուէր ի Ռէգէմոն-Ֆեռան։ Շատ հարիւրութիւն մըն էր այս, ձեւակերպութեան համար միայն, վասնզի վեց ամիս ետքը, ինչպէս որ բացատրեցի Պ. ոը Վերժանին, Փարիզի հարցաքննիչ դատաւորի պաշտօնը վերստանձնած էր, մինչ ես տասնրկնիգ տարի կը մոռցուէի ի Քայէն, կեդրոնական բանտերի պաշտօնիս մէջ որով հոն զրկուած էի։

—Եւ դուք չհասկցա՞ք գաղտնիքն այն գործին որ զձեզ Տոֆինէ տարաւ, հարցուց Հէօռլու, որուն հետաքրքրութիւնն արթնցած էր Լիւսի պատմութենէն։

—Երբէ՛ք, պատասխանեց այս վերջինը։ Ի Մոլսհայմ, օրինակի համար, Տրթ. Կիֆրրման, որ վեց տարի յառաջ յաղթանակաւ ընտրուած էր 16,259 քուէով, այս անգամ յաղթուեցաւ աւելի քան 7,000 քուէից գերմանասէր մեծամասնութեամբ մը։ Հակադերման քուէարկուք այս անգամ 11,056 քուէէ աւելի չկրցին ներկայել, որ բաղ է՝ 1890ի կէսն։ Այլաս-Լոռէնի ընտրութեանց մէջ գործաւորական կուսակցութիւնն ամենէն աւելի չահեցաւ, երեք տարուայ մէջ 21 հազարէն 51 հազարի բարձրանալով։ Բայց գործաւորականք Ֆրանսասէր չեն, և իրենց պետ Պ. Պէպէլ յայտարարած է որ եթէ Ֆրանսա յարձակի Գերմանիոյ վրայ, գործաւոր դասէն առնուած զինուորք իրենց պարտականութիւնը խղճի մտաք պիտի կատարեն ի պաշտպանութիւն Ալզաս-Լոռէնի ընդդէմ Ֆրանսական յարձակման։ Վիլհելմ Կայսր շատ գոհ մնաց, տեսնելով գերմանական զգացման այս յառաջդիմութիւնն Ալզաս-Լոռէնի մէջ, և իւր գոհութիւնն յայտնեց Ալզաս-Լոռէնի կուսակալին, որոյ որդին մին է ընտրուած երեսփոխաններէն Ալզաս-Լոռէնի։ Եւ գերման լրագրիք կ'ըսեն թէ սուրբ յաղթանակն այս կերպիւ ընարական քուէից կողմէ կրկնուելով և հաստատուելով, Ալզաս Լոռէնի իրենդիրն իւր կարեւորութիւնը կը կորուսանէ, և եւրոպեան խաղաղութեան համար մեծ վտանգ մը կը պակսի։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ մէջ Յուլիս 14ի տօնն ամեն տարիէ աւելի անհնչան կերպիւ անցաւ։ Փարիզցիք արդէն ուրիշ տարիներ ձանձրոյթի նշաններ ցուցած էին։ զի միօրինակ հանդէսներէ չեն ախորժիր, և միշտ նորութիւն կը խնդրեն։ Բայց այս տարի ուրիշ պատճառներ վրայ գալով, քաղաքին զարդարանքն և խրախճանութիւնք սովորականէն ալ պակաս եղան։ Միայն թէ Ալզասցի գաղթականք նոյն առատութիւնց սովորական ուխտադնցութիւնն ըրին և պատկերով զարդարեցին Սթրազբուրգի արձանը։ զի թէպէտ Ռայխսթակի վերջին ընտրութիւններէն կ'երեւի թէ Ալզաս կը մոռնայ զՖրանսա, բայց Ֆրանսա գաղթած Ալզասցիք չեն մոռնար Ալզասը։ Դպրոցական աշակերտներուն ձրի հացկերոյթ և զուարճութիւնք հայրենասիրական հրապարակային վայրեր, և Օրերայի, Օտէոնի և մեսասոն ուրիշ Փարիզեան թատրոններու մէջ ձրի ներկայացումներ տեղի ունեցան ժողովրդեան աղքատ կարգերուն համար։ զի շատ մը Փարիզցիներ կան որք այն օրը միայն կրնան թատրոն մտնել։ Պ. Քառնօ ներկայ գտնուեցաւ զօրահանդէսին, որ ըստ սովորականին շատ բարեկարգ եղաւ. և զինուորական վարժարանաց աշակերաք համակրական ազգակներով ողջունեցան ժողովրդեան կողմէ։ Գիշերուան լուսաւորութիւնք գրեթէ ամբողջովին պաշտօնական էին։ միայն գլխաւոր գրամատունք և գինետունք զարդարուած էին ինքնաբերաբար։

Ժաք Լոռան ամեն բան իմացաւ, ոչինչ կարելի էր ծածկել այս սատանորդի մարդէն, բայց երդումով մը կապուած ըլլալու է, վասնզի միշտ անթափանցելի մնաց այս մասին... պատմութեանս դժնդակ կէտին կը հասնիմ, և դուն պիտի տեսնես թէ ինչպէս պզտիկ պատճառներէն սոսկալի դէպքեր կը ծագին յաճախ։

«Քայլէն ճամբայ ելնելէս քանի մը ամիս առաջ, օր չէր անցներ որ Պ. ոը Մարսէյ չի գար զիս տեսնելու, և ապահովցնելու թէ բնաւ չպիտի մոռնար զիս իմ աբսորավայրիս մէջ, և այն ատեն պիտի հանգըստանար երբ նախկին պաշտօնս վերադարձուներ ինձ՝ իր ընտանիքին ազդեցութեամբը։

«Առտու մը, ազէտալի օր զոր կուզէի ջնջել կեանքէս, այս դատաւորը իմ տանս մէջ հանդիպեցաւ փոքր եղբօրս որ նոր աւարտած էր ուսումը։ Բնականաբար իր ազգային վրայ խօսուեցաւ, և Պ. ոը Մարսէյ առաջարկեց ինձ գնել դայն իր աներոջը, հարուստ դրամատէր Թրէնքարի գրասենեակները։ Աշխատութեամբ և խելացի ընթացքով՝ փայլուն ապագայ մը կը սպասէր անոր այս դրամատան մէջ, կ'ըսէր բարեկամս. ներկան՝ սեղանաւորներուն էր, և իր մասին կը ցաւէր որ չէ հետեւած այս ապարէշին, ուր իր մեծ հարստութեամբը քիչ ատենուան մէջ կարեւոր դիրք մը պիտի ստանար։։։ Զեմ գիտեր ինչո՞ւ այս ամենը չէր շլացուներ զիս, և քիչ մնաց որ մերժէի այս առաջարկը, իս

ԴԷՊԲԵՐՆ ԻՍԻԱՄ։—Ի՞նչ պատճառաւ Ֆրանսացի ծովակալը ներս մտած է այն նեղուցէն որ կը տանի Սիամի մայրաքաղաքն, երբ իրեն այնպիսի հրաման մը չէր տրուած, և միջազգային սովորոյթք եւս կ'արգիլեն։ Ծովակալը պարտէր պատրաստ ըլլալ ներս մտնելու, բայց առանց հրամանի ի՞նչպէս կրնար գործել։ — Այս հարցումը կ'ընեն անգլիական լրագիրը, և ահա Ֆրանսացոց պատասխանը։— Սիամցիք տեղային առագաստանաւեր ընկղմած էին նեղուցին բերանը, թող չտալու համար որ՝ երբ պատերազմ հրատարակուի՝ Ֆրանսացիք կարենան ներս մտնել։ Բայց որովհետեւ Աւստրիոյ Դահաժառանգ Ֆրանց Ֆերդինանտ արհիրքսին այցելութեան կը սպասուէր, Սիամցիք նեղուց կացմող գետաբերանին մէջ նեղ անցք մը թողեր էին անոր համար, յետոյ զայն եւս գոցելու խորհրդով։ Ֆրանսացի ծովակալը զայս գիտելով, եաքը ներս մտնելու անկարելութեան չդատապարտուելու համար, անմիջապէս ներս կը մտնէ, և թէպէտ Սիամցիք իրենց մարտկոցներէն կրակ կ'ընեն, ի սկզբան պարզ վառօդով եւ յետոյ ռումբով, բայց չեն կրնար կասեցնել Ֆրանսական մարտանաւերը։

—Հեռագիրն ծանոյց արդէն Ժան Պոդ'էոր Սէ Ֆրանսական նաւուն ընկղմիլն և աւար առնուիլը Սիամցւոց կողմէ։ Այս նաւ Ֆրանսացի ծովակալին յառաջապահն էր, որ մարտանաւերու առջեւէն կ'երթար։ զի Բռնչինչինի կողմերը նաւ բանեցնող առեւտրական ընկերութեան մը վերաբերելով, նաւապետը քաջ կը ճանչէր Մէնան գետն, և Սայկոնի և Պանկոքի միջեւ թաղատարական պայմանակերու փոխադրութիւնը կը կատարէր։ Սիամցիք Ֆրանսական նաւերը տեսնելուն պէս կրակ սկսան ընել, և այս առաջին շրգենաւ, որ երկաթէ շինուած էր, անմիջապէս ընկղմեցաւ։ Կարեւոր բան մը կը կրէր։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ։—Նէվէր Վէրֆ և Նէվէրէ կ'ըսեն թէ ռուսական և Ֆրանսական բանակաց մնալուստ յաւելումն անխուսափելի է, իբրեւ հետեւանք գերման բանակին յաւելման, ըստ նոր օրէնքին։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑ։—Փեթերսպուրկի Գիտութեանց Ակադեմիան 5,000 բուպլ մրցանակ յատկացուցած էր լաւագոյն աշխատասիրութեան՝ այս նիւթին վրայ։ «Ի՞նչ տեսակ թոյն է այն որ կը գտնուայ ադած բայց չեփած ձուկին մէջ, և ի՞նչ միջոցներով կարելի է գարմանել այն հիանդութիւններ զորս յառաջ կը բերէ այս թոյն»։ Ներկայացեալ գրութիւններէն ոչ մին մրցանակի արժանի դատուած չըլլալով, մրցման պայմանաժամն երկարաձգուած է ինչուան 1 յունուար 1894։ Օտարազգիք ևս կրնան մրցիլ։ Իրենց գրութիւնք կրնան խմբագրուիլ լատիներէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն կամ գերմաներէն, և ձեռագիր թէ տպեալ, պէտք է ղրկուին Au Ministère des Domains de l'Empire Russe։

ԾԵՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՁՕՐՈՒԹԻՒՆ։—Պիրմինկէմի Միութենական լրագիր մը հետեւեալ գուարճալի դէպքը կը պատմէ։—Առեւտրական նաւերու կառավարական քննիչ մը, որ Անգլիոյ մեծագոյն նաւահանգիստներէն մէջն մէջ կը պաշտօնավարէ, ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ կը հրաւիրուի հրաժարելու, քանի որ այնքան ծեր է,— ութսնամեայ։ Քննիչը, թէեւ ծեր, բայց առոյգ մարդ մ'է տակաւին, և կորովալի։ Գրիչը ձեռքը կառնու, և այս մտքը կը գրէ առ Պ. Կատսթոն։ «Եթէ 83 տարեկանին մէջ կարելի է մեծ տերութեան մը նախարարապետ ըլլալ, անհնա՞ր է միթէ ծովային նախարարութեան մէջ փոքրիկ ճիւղին պաշտօնատարութիւնը վարել նոյն տարիքին մէջ»։ Նամակին պատասխանն այն կ'ըլլայ որ՝ Պ. Կատսթոնի անձնական միջամտութեան վրայ՝ մարդն իւր պաշտօնին մէջ անվրդով կը պահուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական ժողովը երէկ ի Նիսա գումարուեցաւ։ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ տանենապատութեամբ Վահէ։ Մաքսուս Սիմոն պէյ։ ժողովը զրաղեցաւ յարաբերական խնդիրներով և ի միջի այլոց հետեւեալները անօրինեց։

Հիսնիմանասրի մէջ կազմեալ բարեգործական ընկերութիւնն, որ կը հոգայ տեղւոյն ազգ։ դպրոցին ծախքը, խնդրած ըլլալով որ իւր կազմութիւնը Պատրիարքարանէն վաւերացուի, ժողովը Ուսումնական խորհրդոյ յանձնեց այդ առաջարկութեան նկատառումը։

Արաբկիրի առաջնորդական փոխանորդ Տ։ Յուսիկ քահանայ հրաժարած և խնդրած էր որ վիճակին առաջնորդութեան մասին հարկ եղածը անօրինուի։ ժողովը որոշեց յանձնարարել Տ։ Յուսիկ քահանայի որ աջակցութեամբ տեղական ժողովոց առաջ՝ շարունակէ իւր պաշտօնն զոր յաջողած էր յարգ վարել ըստ արժանւոյն։

Ազգանուէր Հայուհեաց ընկերութիւնը խնդրած էր արտօնութիւն ստանալ ի նպաստ իւր մատակարարած դպրոցներուն դաշտային հանգէս մը կազմակերպելու համար։ Վարչական նախորդ անօրէնութեամբ մը Ուսումնական խորհրդոյ վերապահուած լինելով կրթական հաստատութեանց համար տեղի ունեցած այս կարգի առաջարկութեանց քննութիւնը, ժողովը ըստ այնմ որոշեց նախապէս նոյն խորհրդոյ հաղորդել յիշեալ ընկերութեան այս առաջարկութիւնն, հարկ եղած քննութիւնը կատարելու և արդիւնքը յայտարարելու համար։

Այս առթիւ Քաղաքական ժողովը նկատելով որ երբեմն թաղական խորհուրդք կամ կրթական հաստատութեանց տեսչութիւնք թատերական և այլ այսօրինակ հանդէսներ կազմակերպելու համար այլ և այլ ձեռնարկութեանց կը դիմեն ինքնին և ուղղակի, յանգէսս Ազգ։ Վարչութեան, որոշեց որ այսպիսի պարագայից մէջ ո և է գործողութիւն կատարելէ առաջ ներկայացնեն խնդիրն Ազգ։ Վարչութեան քննութեան և որոշմանը։

ժողովը Պէյքօզի եկեղեցւոյ քահանային մէկ նամակն տեղեկանալով որ տեղւոյն առժամանակեայ թաղական խորհրդոյ անդամք հրաժարեր են, անընդունելի դատեց անոնց հրաժարականն և որոշեց հրաւիրել զիրենք որ ժամանակ մը ևս շարունակեն իրենց պաշտօնը։ ժողովը այս առթիւ նոյն խորհրդոյ անդամ կարգեց Պարոնեան Նիքօղոս էֆէնտին։

Գատրգիւղի հրկիզելոց նպաստամատոյց յանձնախումբը խնդրած էր որ իրեն յանձնուի նոյն հրկիզելոց ի նպաստ Բերայի մէջ հանդանակեալ հարիւր քսան ոսկւոյ գումարն որ զըր կուտէ է ի Պատրիարքարան։ Իսկ միւս կողմէ Եէնիգաբուի հրկիզելոց մասնախումբն ևս ծանուցանելով որ տեղւոյն հրկիզելոց ի նպաստ Գատրգիւղի մէջ երեք հարիւր ոսկւոյ չափ գումար մատրաբրուած է, խնդրած էր որ այդ գումարը դանձուելով յանձնուի իրեն։ Նախորդ որոշմամբ այդ կրկին խնդրոյ քննութիւնը յանձնուած ըլլալով Ցնտեսական խորհրդոյ, մատուցած էր նա իր տեղեկագիրն, յորմէ կիմացուէր թէ Գատրգիւղի մէջ Եէնիգաբուի հրկիզելոց համար բացուած հանդանակութեան տումարը Ցնտեսական խորհրդոյ չհաղորդուելուն և խնդիրը առանց կարգադրութեան մնալուն, հարկ դատուեր է Գատրգիւղի հրկիզելոց վերաբերեալ գումարն ևս իբր ուանդ պահել մինչեւ որ Գատրգիւղի թաղական խորհրդոյ կողմէ կարգադրուի միւս հանդանակութեան խնդիրը։ ժողովը ուշադրութեան առաւ նոյն տեղեկագիրն և հետեւեալ անօրինութիւններն ըրաւ։

Ա։ Նկատելով որ իրրեւ սկզբունք անհրաժեշտ է որ և է նպաստակի համար հաւաքեալ գումար գործածել անխափան իր նպատակին, որոշեց որ Գատրգիւղի հրկիզելոց համար հաւաքեալ 120 ոսկւոյ գումարն առանց եէնիգաբուի հրկիզելոց պահանջից հետ հաշուակցելու յանձնուի Գատրգիւղի յանձնախումբին՝ հրկիզելոց բաշխուելու համար։

Բ։ Որոշեց պահանջել և ստանալ անպատճառ Գատրգիւղի թաղական խորհուրդէն Եէնիգաբուի հրկիզելոց հանդանակութեան վերաբերեալ տումարն ու հաշիւն։

Գ։ Որոշեց հրաւիրել Գատրգիւղի և Եէնիգաբուի հրկիզելոց նպաստամատոյց յանձնախումբերն իրենց հաշիւն և գործառնութեանց տեղեկագիրը մատուցանելու Ազգ։ Վարչութեան։

Դ։ Ցնտեսական խորհրդոյ հետ դիտելով որ Գատրգիւղի յանձնախումբն այս խնդրոյն նկատմամբ իւր ուղղած վերջին մէկ գրութեան մէջ պաշտօնական լեզուի անպատշաճ ոճ մը գործածած է, որոշեց կարեւոր ազդարարութիւնն ուղղել անոր։

Ցնտեսական խորհուրդն երէկ իւր շաբաթական նիստը կազմեց Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ և ի միջի այլոց հետեւեալները անօրինեց։

Գուրուչէշմէի եկեղեցապատկան կալուածոց շինութեան մասին թաղական խորհրդոյ յայտագիրն ու ճարտարապետական տեղեկագիրը նկատողութեան առնելով՝ ընդունելի դտաւ առաջադրեալ շինութիւնն և որոշեց յայտագրել Վարչութեան։

Պէյքօզի ազգ։ վարժարանի շէնքի մասին իւր դիւանագրին և ճարտարապետին կատարած քննութեան տեղեկագիրն ուշադրութեան առնելով և նկատելով որ յիշեալ վարժարանի շէնքը Պէյքօզի համար շատ ընդարձակ է և նորոգութեան համար ենթադրեալ ծախքով կրնայ վարժարանի մէկ մասն երկյարկ կալուածի վերածուիլ, որոշեց վարժարանէն ազատեալ մասին վրայ, որ կնոջն չափ է, երկու վարձու տուն շինել։ Խորհուրդն որոշեց ըստ այնմ տեղեկագրել դպրոց Վարչութեան և սահմանել անոր հաստատութիւնը։

Նումբուլ եկեղեցւոյն և վարժարանի նորոգութեանց մասին տեղւոյն թաղական խորհրդոյ յայտագիրն և ճարտարապետական յատակագիծն ի քննիչ առնելով, և նկատելով որ յիշեալ կրկին շէնքերու նորոգութեանց համար 6000 ֆրանքի պէտք ցուցուած է, որոշեց այս մասին իւր տեսութիւնները տեղեկագրով մը պարզել Քաղաքական ժողովոյ։

Խորհուրդը տեղեկանալով որ Նարլը գաբուի եկեղեցւոյ մատակարարութեան համար առժամեայ թաղական խորհուրդ մը կազմուած է և նախորդ թաղական խորհուրդն ցարդ իւր հաշիւները մատուցած չէ, յիշեալ եկեղեցւոյ մատակարարութեան և գոյից ու անօթից մասին թաղական խորհրդոյ հետ բանակցութիւն մը ընելու համար իւր կողմէ կնգրոնական համարակալին և անցագրատան պետին յանձնեց յառաջիկայ կիրակի օր երթալ ի Նարլը գաբու և եկեղեցւոյ մատակարարութիւնն, գոյքերն ու անօթները քննելով տեղեկագրել։

Ազգ։ Վարչութիւնը նկատելով որ Պրուսայի վիճակն իւր Առաջնորդին բացակայութեան պատճառաւ անհովիւ մնացած է, որոշած է Պանտրմայի Պատրիարքական փոխանորդ Աբրահամ Արժ։ Յովսէփ Վարդապետին մինգամայն պաշտօն յանձնել Պրուսայի վիճակ ևս հովուելու՝ իբրեւ առաջնորդական փոխանորդ։

Էջմիածնէն եկած Դեր։ Սինօդականներուն ընկերացող երկոքին բարեշնորհ Աբեղայք առջի օրը Մեղպուրեան վարժարանն այցելեցին և երէկ խաչագիրի Դալֆեան Որբանոցն և ապա Ներսէսեան վարժարանն, ուր մանչերու կողմը հայերէնի քննութիւն տեղի կունենար նոյն պահուն։

Կը լսենք թէ դրամական նուէր մը բրած են Որբանոցին։

Գընալը Կղզիի Թաղական Խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ, ըստ տրամադրութեան պատրիարքական կոնդակի, յառաջիկայ կիրակէ օր, Դեր։ Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքեան Ս։ պատարագ եւ պաշտօն պիտի մատուցանէ Յակոբեան Պաղտասար էֆէնտիի ննջեցելոցը հոգւոյն։

Ծանօթ դաշնակահար Պ. Վահրամ Սվաճեան երեք շաբաթէ ի վեր Լոնտոն կը գտնուի, ուր մտադիր է ամսոյս 27ին նուագահանդէս մը տալ։ Երիտասարդ արուեստագէտն արդէն իսկ արժանացած է անգլիացի արուեստագէտներու համակրանքին ու գնահատմանը, և յուսալի է որ նուագահանդէսը նպաստաւոր ընդունելութիւն գտնէ։

ՏԻԿՆՈՋԻԱ

ՄԱՆՐ ԴՈՒՐԻՆ. Պ.Տ.Ր. ՓՈԽԱՆՈՐԴ ՏԻՐ ԴԱՆԷԼԻՆ Ծ. Վ. ՀԻՍԿԱՆԻՈՒԹԵԱՆԻ

Երէկ առաւօտ կիրեց իւր մահկանացու ընթացքն ի խոր վիշտ համակելով իւր որդիին, իւր թոռն Վահէ։ Գաբրիել էֆէնտի Նորատունկեան և նորա քոյրն Տիկին Անանիկ Թ. Համամճեան, և հոգւոյն ազգականներն ու բարեկամները։

Հանգուցելոյն մարմինն արդէն փոխադրուած լինելով յիւսկիւտար՝ այսօր հինգշաբթի, ի ժամ 7, պիտի կատարուի յուղարկաւորութեան արարողութիւնը և պիտի ամփոփուի թաղելն Ազգ։ Գերեզմանատան մէջ։

Սամաթիա, 8 յուլիս 1893

Գնորհեալ Հուրներ

ԲԱՐԶՐ։ ԽՏԻՎՆ

Ի Կ։ ՊՈԼԻՍ

ՊԱՏՇԱՌՈՒԱԿԱՆ ՁԵՒՈՒՅՑՈՒՄ

Վեհ։ Սուլթան Իւր կայսերական շնորհները միտ կը բաշխէ Իւր բոլոր ծառայից և հպատակաց։ Այսպէս, երէկ, Ն։ Կ։ Վեհափառութիւն հրամայեց որ Հաճի Հիւսէյին Պաղի քէօշկին մէջ շքեղ հացկերոյթ մը տրուի եգիպտոսի խտիվ Բարձր։ Ազատաս Հիլմի փաշի տրամադրութեանը ներքև դանուած Պիոյոսու Շաբէէթ շրջենաւերու սպայից եւ իւր եգիպտացի նաւային կայսերական զինուորաց։ կայս։ սոյն հրամանին համաձայն, ժամ 8ին սպայք ու զինուորք նոյն քէօշկը գացին, ուր բազմաթիւ սեղաններ պատրաստուած էին համադամ կերակուրներով։ Նոյն միջոցին նուագածուաց խումբ մը դեղեցիկ կըտորներ կը նուագէր։

Յաւարտ հացկերոյթին, կայս։ անձնական սպայակոյտին Ֆէրիդ Շաքիր փաշա հաղորդեց Վեհ։ Սուլթանի կայս։ բարեւները։ Նուագածուաց խումբն երեք անգամ բարեւ եղանակն հնչեցուց և ամենքն ալ «Փառիշահըմ չօք եաշա» գոչելով երախտագիտութիւն ու հպատակութիւն յայտնեցին։ Ժամ 10½ին իրենց շրջենաւերը վերադարձան։

Բարձր։ Խտիվն իւր հիւրամեծարներուն ու հետեւորդաց հետ երէկ առաւօտ յատուկ կառախումբով Հերեքէք գնաց և այցելեց տեղւոյն կայս։ գործարանը։ Ն։ Բարձրութիւն միջօրէի ճաշն անդ ըլլաւ և երեկոյին միւնոյն կառախումբով Հայաթ Փաշա դառնալով անտի շոգեմակոյկով իրեն բնակութեան յատկացեալ ապարանքը վերադարձաւ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ արտասովոր պատուիրակ Վսեմ։ Ահմէտ Մուխթար փաշա երէկ իրիկուան կողմ Բ։ Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր։ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ։ — Ֆրանսական կառավարութիւնը Պոռոյ Լէֆէնի երկրորդ ատիճանը նուիրած է Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Վսեմ։ Թէվֆիկ փաշայի։ Կայս։ Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

ԲԱՐԱՆԹԻՆԱ։ —Առողջապահական վարչութիւնն գնոյն անկան պատճառաւ, Պ։ Քոռօնիօ Աթէնքի մէջ մնացեր է։ Բալքէնէնոյ լրագիրը կը հաղորդէ թէ Պ։ Քոռօնիօ ոչ միայն իր բոլոր հարստութիւնը կորսնցուցեր է, այլև մէկ միլիոն ֆրանք պարտական մնացեր է։ Լոնտոնի Պորսային մէջ իր ունեցած 20,000 ոսկւոյ յունական արժէթուղթերը գրաւուեր են։

ՕՍՄ։ ՀԱՆՐԱՑԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ վարչութիւնն հետեւեալ զեկոյցը կը հաղորդէ մեզ։ «Մեր վարչութիւն հասոյթները (հինգ եկամուտք և ծխախոտներու տասանորդ) անցեալ յունիս ամսուան մէջ գրեթէ 8000 օսմ. ոսկիի նուազում մը կը ցուցնեն բաղդատմամբ 1892 յունիս ամսուան հասոյթներուն, որք 124,539 օսմ. ոսկի էին։ Բայց դիտելի է որ անցեալ տարւոյ յունիսին հասոյթները ամենէն մեծագումարներն եղած են զոր մեր վարչութիւնը դանցած ըլլայ իր հաստատութենէն ի վեր, և եթէ անցեալ ամսուան հասոյթները բաղդատուին վերջին հինգ տարիներու նոյն ամիսներուն հետ, հետեւեալ արդիւնքն առաջ կուգայ։

Տարի		օսմ. ոսկի
1892	նուազում	8,000
1891	յաւելում	2,600
1890	»	4,200
1889	»	10,000
1888	»	14,400

«Ընդունելով իսկ բաղդատութիւնն օսմ. հանրային պարտուց ամենէն հաստաթաւիր ամսուան հետ, արդիւնքը գոհացուցիչ կ'երեւայ, նկատելով որ ձմրան խստութեան հետեւանաք, մեծաքայ տասանորդներուն գանձումները յուլիսին միայն սկսած են այս տարի, մինչ անցեալ տարի, յունիսէն կը կատարուէին։ Ինչ որ կը յուսադրէ թէ յուլիսը շատ դիւրաւ պիտի լնու յունիսին բացը և նոյն իսկ պիտի կրնայ նշանակելի յաւելումը ցուցնել։

«Պոլսոյ հրապարակին վրայ չրջած այն զրոյցները, իբր թէ 1893 յունիսի հասոյթք շատ աւելի մեծագումար նուազում մը կը ցուցնեն, առաջ եկած են սա պարագայէն որ կեդրոնական անտուկը, գաւառաց մասնաճիւղերու հաշիւներու յանձնուելուն յապարդան պատճառաւ, երէկ միայն (երեքշաբթի) կրցաւ փակել իր հաշիւները։

«Վերոյիշեալ զրոյցներուն պատճառաւ, հարկ եղաւ այս բացատրութիւնը տալ։»

Կ։ Պոլիս, 7|19 յուլիս 1893

Պ. ՎԵՐԵՆԻԲԻՒՆ ԵՒ ԻՐ ԿԻՆԸ։ — կը լսուի թէ անցեալ ամիս Պ։ Վերենիքի առնոյ յոյն երիտասարդ մը անձայն անշուկ ամուսնացած էր օրիորդ Եորկիատսի եւ, հետեւապէս, անոր մէկ միլիոն ֆրանք ժառանգութեան հետ։ Օրիորդը անչափահաս ըլլալով, անոր խնամակալը դատ բացած էր Պոլսոյ հելլենական հիւպատոսարանին առջեւ, որ ապօրինի և անվաւեր հռչակած էր այդ ամուսնութիւնը։ Պ։ Վերենիքի տեսնելով որ միլիոնները երերալու վրայ են, դիմած էր Աթէնքի մեծաբեկ ատենին, որ, սակայն, նոյն մեղադրանքն հաստատած է։ Արդ, այս կրկին մեղադրանքներուն համաձայն մանկամարդ օրիորդին խնամակալը դատ կրնար բանալ այդ յանդուգն երիտասարդին դէմ։ բայց դժբախտաբար, ակամայ ստիպուած է հոս կենալ իր այդ բարի դիտաւորութենէն։ վասն զի Պ։ Վերենիքի իր ծնողատի կնոջ հետ Փարիզ կը գտնուի, ուր ազատ կը մնայ դատական ամեն տաղտուկէ։

ԴՍՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ։ — Հաքիգիւլի մէջ կը կարդանք թէ եղեռնադատ ատեանն երէկ դատած է Ռումանական հպատակ Հաճի Մանուկ անուն մարդ մը, որ իբր ոճրագործ ամբաստանուած էր։ Հաճի Մանուկ զատապարտուեր է երեք տարուան բանտարկութեան։

Նոյնպէս Բանայոթ անուն մարդ մը որ իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած էր՝ հինգ տարուան բերդարգելութեան։

ՊԷՐՈՒԹԷՆ կը դրուի թէ Լիբանանի գիւղերէ մէկն մէջ ծերունի մը իւր քենին՝ 60 տարեկան կնի մը՝ սպաննել ուզեր է կացինի հարուած մը տալով գլխուն, սակայն տեսնելով որ տակաւին կապրի, վրան քարիւղ լեցուցեր ու բռնկուցեր է։ Ծերունի ոճրագործը ամենայն հանդարտութեամբ դիտեր է խեղճ կնոջ չարչարանքներն ու տաժանելի մահը։ Ծերունին յետոյ քարիւղ կը թափէ նաեւ իւր եղբօրը հարսին ու սոսը մէկուկէս տարեկան տղուն վրայ, սակայն կինը խնայելով կոկսի պօռալ, դրացիք կը հասնին ու այդ կին ու տղան կազատին։ Ոճրագործն, որ 80-85 տարեկան է եղեր, պատուհանէն վար նետուելով կը փախչի, բայց քիչ յետոյ կը ձերբակալուի և հինգ օր յետոյ բանտին մէջ կը մեռնի, որովհետեւ ուսուէն վար նետուելու պահուն վիրաւորուած էր։

ՏՐ։ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ, որդի ծանօթ ատամնաբոյժ Տր։ Խաչատուրեանի, որ քաւական ժամանակէ հետէ Ամերիկա կը գտնուէր, մայրաքաղաքս վերադարձած է։

ԼԱՆԿԱՑԻ ՈՃԻՐԸ

ՌԱՍՓԱԼԻ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Պոլսոյ Նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազ Սրտգը էֆէնտի և հարցաքննիչ դատաւոր Խալիտ պէյ հարցաքննութեան ենթարկած են Բասքալ անուն ելրիտասարդն, որ նախընթաց գիշեր ի Լանկա սպանած էր իւր հայրն ու եղբայրը։

Բասքալ՝ ոճիրը գործելէն յետոյ ուղղակի Ղալաթիա անցեր և հոն իւր քարեկամաց տանց հետ տեսնուելէ յետոյ իրիկուան կողմ Լանկա դարձեր է մտադրեալ վիճակի մէջ։ Բասքալ սկսեր է թափառիլ ոճրագործութեան վայրին շրջակայքն և նոյն պահուն ոստիկանաց կողմէ տեսնուելով ձերբակալուեր է։

Բասքալ յիշեալ պաշտօնէից կողմէ հարցաքննուելով՝ նախապէս ուրացեր է, սակայն յետոյ Ոստիկանութեան Դրան մէջ հարցաքննուելուն՝ հետեւեալ յայտարութիւնն ըրեր է։

«Ձչմարտութիւնը պիտի խոստովանիմ, որպէսզի ուրիշի մը գլուխը փորձանքի չը հանդիպցնեմ։ անեկդոտիկն մը ըրի, պատիժս պիտի կրեմ։ Աւասիկ իրողութիւնը։

«Հինգ եղբայր ենք, երեք մանչ ու երկուաղջիկ, Թանաշ, Եանքօ, Էֆթալիա ու Ֆոթիքա։ Մեր մայրը՝ Անկէլքօ՝ երեք տարիի չափ առաջ մեռնելով տուն մը թողուց մեզի։ Այդ տունը ծախելու համար ձեռնարկներ ըրի, սակայն ծախու առնող մը չեղաւ։ Այս անգամ մեր դրացին՝ Անասթաս՝ ուզեց գնել այդ տունը։ երկուշաբթի իրիկուն ժամ 11ին գացի հօրս ու եղբօրս բնակած տունն, ուր ոճիրը գործուեցաւ եղբէն։ Հայրս՝ Եօրկի, եղբայրս՝ Թանաշ և դրացինիս՝ Անասթաս՝ կ'արբենային. մինչև ժամ կէս եաւ անոնց հետ մնացի։ տունը ծախելու մասին բաւական խօսեցանք, սակայն եղբայրս չէր ուզեր ծախել։ առաջարկեցի որ իրեն ինկած բաժինէն զատ իմ բաժինէս ալ երկու ոսկի տամ, դարձեալ չընդունեցաւ։ ժամը կէսը կար երբ ասունցմէ բաժնուելով քրոջս՝ Ֆոթիքայի տունը գացի և գիշերը հոն անցուցի։ Առաւօտուն ժամ 10½ին արթնանալով հօրս տունը գացի։ Հայրս ու եղբայրս տակաւին նոր եկած նստած էին վարի յարկի սենեակը։ Ներս մտնելով քովերնին նըստայ և նորէն տունը ծախելու համար խօսք բացուեցաւ։

«Խօսքը կռուի փոխուելով, եղբայրս ու հայրս վրաս յարձակեցան։ կռուրտելով սենեակէն դուրս եկան։ Հայրս ասկից առաջ քեռայրիս սրունքը վիրաւորած էր և դիս ալ սպաննելու դիտաւորութիւն ունէր։ Այս խնդրոյն վերաբերեալ թուղթերն արդէն քննուելու վրայ են Դատական պաշտօնատան մէջ։ այս պարագայները միտքս եկան և վախնալով որ դիս պիտի սպաննեն, վախէս խելքս կորսնցնելով վրանին յարձակեցայ և դաշոյնով մը երկուքն ալ սպաննեցի։ Այդ դաշոյնն որ սեւ կոթ մը ունի, հօրս կը պատկանէր և կիրակի իրիկուն գաղանի կերպիւ առած ու հագուստիս մէկ կողմը պահած էի։ Պարտէզ ելնելով տախտակոցէ մը քովի պարտէզը ցատկեցի ու փախայ։ պարտէզին տերը՝ Եանի՝ դիս տեսաւ։ վերոյիշեալ պարագայներու մէջ և վախէս՝ հայրս ու եղբայրս սպաննեցի այդ դաշոյնով, որ այժմ ոստիկանութեան ձեռքը կը գտնուի։ Ո՛չ օր դիս թեկադրած էր։ ընկեր և համախոհ չունիմ։ թէ քոյրերս և թէ քեռայրս բնաւ մտածակցութիւն չունին»։

Ոճրագործ Բասքալ 21 տարեկան է, միջահասակ, գեմքը ցորենագոյն, սեւ աչքերով, սեւ յօնքերով, շէյ գէմքով, քիչ պեխերով։ կզակին ձախ կողմը խոյլի նշաններ կան։

Ոճրագործը զղջում կը յայտնէ։ Նախնական քննութիւնները պարունակող գրութիւնը Դատական պաշտօնատան յանձնուելով հարցաքննութիւնը սկսած են։

Նէա Էբէմլէօրխէ լրագրոյն տեղեկութեանց համաձայն, սպաննեալ Եօրկի Պորնազօ, որ արհեստով սափրիչ էր, քիչ մը ստակ չահելու դիտաւորութեամբ իւր ազիկներէ մին՝ Եֆթիմեան՝ երեք տարի առաջ ի Բերա վատահամբաւ տան մը մէջ ձգած էր, ուր կը գտնուի տակաւին։ Եօրկի իւր ամուսնացած աղջիկն ալ վատահամբաւ տուն մը դնելով՝ ստակ չահելու դիտաւորութեամբ։ աղջիկը մինչեւ վերջը դէմ կենալով չէ ուզեր համակերպիլ իւր հօրը կամքին։ Հայրը չարուսակեր է իւր թախանձանքները՝ իրեն համակրանք ունենալով իւր կրտսեր տղան՝ Թանաշը։ Բասքալ հակառակելով կը պատշտանէ եղեր քոյրը և այսպէս կռիւ մը ծագեր է մէջերնին։ Բասքալ հոս այդ պատճառաւ սպաններ է իւր հայրն ու եղբայրը։

Իսկ Սապահ կըսէ որ թէեւ Էբէմլէօրխէ վերոյգրեալ տեղեկութիւնները հաղորդած է, սակայն ոճրագործին խոստովանութիւնը, որը արձանագրուած են ձեռնհաս պաշտօնէից կողմէ, ի վերեւ հրատարակեալ խօսքերէն կը բաղկանան։

ՏԻՒԼԲԷՔԻՐԻ Արզընի-Մատէն գաւառին թաղապետական բժիշկ կարգուած է Տօքթ։ Յարութիւն էֆ։ Թուրիկեան, որ երէկ ռուսական Ազնֆ շոգենաւով իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ, Տրապիզոնի ճանրով։

ԱՅԻՆՈՆ։—Այս տարուան հունձքէն մինչեւ անցեալ երկուշաբթի օր յիսուն կոյով ալիոն բերուած է Զմիւռնիոյ հրապարակը։ Անցեալ տարի այս եղանակին մէջ 510 կոյով բերուած էր։ Ձեռնհաս անձինք տեղեկութիւն առած են թէ այս տարի Այաշնի նահանգէն 2000 կոյով ալիոնի բերք առնուած է, Մէսանիկէն՝ 300, Մալաթիայէն 400 և ուրիշ տեղերէ 400, ընդհանուր գումար 3100 կոյով։

ՄԱՖՍՈՒՄԷԻ ՃՈՆԷՒ շոգենաւն, որ Պէյրութ ուղեւորած էր, ճամբան մեքենայի խանգարում մը ունեցեր է։ Մաֆսուսէի

վարչութեան կողմէ Սէլանիկ չոգենաւը ղրկուած է, արկածեալ չոգենաւը Պոլսոյ նաւահանգիստը բերելու համար։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը ծանուցած է որոշ որ անկէ թէ երկրորդական վարժարանաց մէջ օտար տերութեանց հրապակներու տղաքներն եւս կրնան ընդունիլ։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐի կուսակալ Սըրրի փաշա, որ քննական պտոյտ մը կատարելով Մարաշի գացած էր, անցեալ կիրակի օր նահանգին կեդրոնը վերադարձեր է։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ նախարարութիւնը հեռագրաւ ծանուցած է Տիարպէքիրի կուսակալութիւնն՝ թէ նահանգին ոստիկանութեան երկրորդ գօմիսէր Ահմէտ էֆէնտի Բաղէշ փոխադրուած և անոր յաջորդած է Բաղէշի ոստիկանութեան երկրորդ գօմիսերը։

ՊԱԼԹԻԿ ծովու ռուսական չոգենաւային ընկերութեան Ռոստոֆ չոգենաւն, որ թէյ բերեցած էր, երէկ Վլատիվոստոքէն Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց եւ առանց կենալու Օտեսա ուղեւորեցաւ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանատան գործակատար Սըր Ա. Նիքոլսըն երէկ առաւօտ Իսմէթէն պահակ չոգենաւով Մեծ կղզի գնաց և իրիկունը Թարապիա դարձաւ։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց անգլիացի զօրավար Սըր Ուիլիամ Ֆրանսիզ Պըթլը, որ շատ մը ճակատամարտներու մասնակցած և զանազան գրքեր հրատարակած ըլլալով, ծանօթ անձնաւորութիւն մըն է։

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԹԱՏՐՈՆՔ ԲԵՐԱՑԻ

Մնակեան էֆէնտիի թատերախաղը իր երկրորդ ներկայացումը կուտայ այս գիշեր Նշան-Թաշըի Օրօրա թատրոնին մէջ։ Պիտի ներկայացուի հետաքրքրաշարժ գեղեցիկ տգամ մը, հինգ արարուածով։ Զաֆաւոր գներ։

* * *

Բօնքօրտիայի իտալական օպերայի խումբը այս գիշեր պիտի ներկայացունէ Ione, օպերա չորս արարուածով։

* * *

Թէպէ-Պաշըի իտալական օպերէթի խումբը պիտի ներկայացունէ La nuova Befana, իտալական սիրուն օպերէթը, որ հասարակութիւնը խնդրած է։

ՏՈՒԹ. ՄԱԽՈԽԵԱՆ

Մ. ԱՆՆԱԳԷՏ ՉՂԱՅԻՆ ԵՒ ՆԵՐՔԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Հաստատուած է ի Բերա, Շէյլի փողոց թիւ 27 (Մինք փողոցին անկիւնը), ուր կը գտնուի ամէն օր։ Զորեքշաբթի օրերը ջրի։ 647 9—10

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 19 Յուլիս.— Ֆրանսա Սիամէ դրամական հատուցում կը պահանջէ երեք միլիոն ֆրանք։ Իբրև գրաւական բարի կամեցողութիւն, Սիամ պէտք է Ֆրանսայի տայ նաւատորմիղ նաւահանգիստ մը կամ խարսխավայր մը՝ քանակցութեանց տեւողութեան միջոցին։ Եթէ Սիամ չընդունի այս պայմաններ, Ֆրանսա ծովու կողմէ պաշարման պիտի ենթարկէ Սիամի բովանդակ եզերքը։ 48 ժամ միջոց կուտայ պատասխանելու։

—Ուրիշ տեղեկութեան մը նայելով, Ֆրանսա Սիամէ կը պահանջէ որ Մէյքոնկ գետի ձախ կողմը թողու Ֆրանսայի, նաև երկու գաւառներ դրս 1864ին Սիամ առած էր Քամպոճէ, որ հիմա Ֆրանսայի իշխանութեան ենթակայ է։ Դրամական հատուցումն ի Խոնկ սպանեալ Ֆրանսացւոց ընտանիքներուն համար է։ Սահմանագիծ յանձնաժողով մը պէտք է կազմուի ընդ վոյթ։

—Գ. Տրվէլ Երեսփ. ժողովոյ առջեւ ըսաւ նաև թէ Ֆրանսա գիշում պիտի չընէ անգլ. ազդեցութեան առջեւ։ Զարմանք յայտնեց Սըր Էտուարտ Կրէյի Անգլիոյ Երեսփ. ժողովոյն մէջ բրած պաշտօնական յայտարարութեանց համար։ Ֆրանսա ա՛յն պատճառաւ պէտք տեսաւ Պանկոքի առջեւ իւր այժմեան աւելցնելու զի Անգլիա և միւս Տէրութիւնք նոյն տեսակ միջոցներ ձեռք առած էին արդէն։ (Անգլիացիներն ալ կ'ըսեն թէ իրենք Պանկոքի առջեւ մարտանաւ զրկել հարկադրեցան, զի Սիամի և Ֆրանսայի միջեւ պատերազմի երկիւղ, հաւանական էր որ Սիամ բնակեալ Անգլիացւոց առեւտրական շահերն և անձերը վտանգուէին։ Ծ. Խ.)

—Նախորդ գաղթական խորհրդական Գ. Էրլէն երեսփոխանն ըսաւ թէ միակ միջոց է լուծումն է գրաւել իւրացնել գիսամ, առանց ականջ կախելու անգլիական ընդդիմութեանց։

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ (Սենեկալ).— Բնիկներուն մէջ հնոտիտ ճարակած է։ Հոս օրական 20 մահ։ Շատեր կը մեռնին մօտակայ ուրիշ տեղուանք։

Վանդալան

ՂԱՀԻՐԻ, 8 Յուլիս

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՈՂԻՏԷ

Երկկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Սէրի)	23	32
Բերայի մէջ	—	—
Առաւօտուն բացուելիս	23	32½
Կէս օրին	23	32
Թանվիլանը Օսմանիէ երկկ երեկոյ	—	—
» » Ժամ Ցին	—	—

ՀՆԹԱՅԻՆ ԱՐԺԵԹՂԹԻՆ

Քոյսաղ ուՅիւն Սէրի	54	50
»	32	75
»	22	62

ԲԱՆԿԵՏՈՒՄՈՎ

Սօսիէտէ ժէնէրալ	Պնդ. Լ.	5 21
Քրէտի ժէնէրալ	» »	7 25
Պանք տը Փարիզ	» »	3 25
Օսմ. Նանմ է վալէօր	» »	4 20
Ռէժի	Սամ. Ոսկի	16 24
Թրամուէյ	» »	580
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	» »	500
Բուսէլիի երկաթուղի	Ֆր.	87
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի		53

ՔՆԹԱՅԻՆ ԹՂԹԱԿԻՑՈՒԹԻՒՆ

Օսմանեան ոսկի	Պնդ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 20
Անգլիական ոսկի	»	110 10
Մարք (Գերմանական ոսկի)	»	106 30
Իմլէքիալ	»	80 20
Քրիմից	»	51 15
Բուպլ Ղարաղրամ	»	8 67
Մէջ. արծաթ (տարբ.)	»	197 36
Մանր արծաթ	»	103
Մէճիտիէ	»	98
Թասֆիէյէ	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 19 Յուլիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %		98
» » 4½ %		106 90
Օսմանեան բանսօլիտէ Սէրի Դ.		21 76
Օսմ. մարս. արժեթուղթ	Դ.	480
Բիլորթիէ Թիւրք (1890)		— —
Օսմանեան Երկաթուղի		87 25
» Ռէժիի բաժնեթուղթ		379 68
Պանք Օթոման		571 25
Քրէտի Լիոնէ		767 75
Իտալական Ռանթ 5 %		88 32
Եգիպտական միացեալ		503 12
Զէր Լոնտրայի վրայ		25 190
Օսմանիէ Օսմանեան բանսօլիտ.		392 50

ԼՈՆԴՈՆ, 19 Յուլիս

Անգլ. բանսօլիտէ		99 6
Օսմ. » Սէրի Դ.		21 62
» » » Ա.		54 50
» » » Բ.		32 75
» » » Գ.		22 62
Օսմ. փոխառութիւն 1871		96 50
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆտէս Լոն)		95
Պանք Օթոման		12 68
Այտրնի երկաթուղի		14
Դասապայի երկաթուղի		13 50
Եգիպտական միացեալ (Իունիֆիյէ)		99 62
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890		— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոշիլտ)		103
Հելլենական 5 %		41 50
Փոխանակ. Պէրլին Փարիզի վրայ		25 362

ՊԵՐԼԻՆ, 19 Յուլիս

Օսմանեան Երկաթուղի		87 60
Օսմ. Ռէժի		180
Փոխանակ. Պէրլին Լոնտոնի վրայ		20 280
» Փարիզի »		80 60

ՎԻԵՆՆԱ, 19 Յուլիս

Փոխանակ. Պէրլին Լոնտոնի վրայ		125
» Փարիզի »		49 55
Օսմանեան Ռէժիի բաժնեթուղթ		186 25
» Երկաթուղի		48 30

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ԽԱՀՈՒԷՆ ԵՒ ԻՐ ՕԳՈՒՏԸ

ՓԱՐԻԶ, 19 Յուլիս.— Ֆրանսա Սիամէ դրամական հատուցում կը պահանջէ երեք միլիոն ֆրանք։ Իբրև գրաւական բարի կամեցողութիւն, Սիամ պէտք է Ֆրանսայի տայ նաւատորմիղ նաւահանգիստ մը կամ խարսխավայր մը՝ քանակցութեանց տեւողութեան միջոցին։ Եթէ Սիամ չընդունի այս պայմաններ, Ֆրանսա ծովու կողմէ պաշարման պիտի ենթարկէ Սիամի բովանդակ եզերքը։ 48 ժամ միջոց կուտայ պատասխանելու։

—Ուրիշ տեղեկութեան մը նայելով, Ֆրանսա Սիամէ կը պահանջէ որ Մէյքոնկ գետի ձախ կողմը թողու Ֆրանսայի, նաև երկու գաւառներ դրս 1864ին Սիամ առած էր Քամպոճէ, որ հիմա Ֆրանսայի իշխանութեան ենթակայ է։ Դրամական հատուցումն ի Խոնկ սպանեալ Ֆրանսացւոց ընտանիքներուն համար է։ Սահմանագիծ յանձնաժողով մը պէտք է կազմուի ընդ վոյթ։

—Գ. Տրվէլ Երեսփ. ժողովոյ առջեւ ըսաւ նաև թէ Ֆրանսա գիշում պիտի չընէ անգլ. ազդեցութեան առջեւ։ Զարմանք յայտնեց Սըր Էտուարտ Կրէյի Անգլիոյ Երեսփ. ժողովոյն մէջ բրած պաշտօնական յայտարարութեանց համար։ Ֆրանսա ա՛յն պատճառաւ պէտք տեսաւ Պանկոքի առջեւ իւր այժմեան աւելցնելու զի Անգլիա և միւս Տէրութիւնք նոյն տեսակ միջոցներ ձեռք առած էին արդէն։ (Անգլիացիներն ալ կ'ըսեն թէ իրենք Պանկոքի առջեւ մարտանաւ զրկել հարկադրեցան, զի Սիամի և Ֆրանսայի միջեւ պատերազմի երկիւղ, հաւանական էր որ Սիամ բնակեալ Անգլիացւոց առեւտրական շահերն և անձերը վտանգուէին։ Ծ. Խ.)

—Նախորդ գաղթական խորհրդական Գ. Էրլէն երեսփոխանն ըսաւ թէ միակ միջոց է լուծումն է գրաւել իւրացնել գիսամ, առանց ականջ կախելու անգլիական ընդդիմութեանց։

ՍԷՆ-ԼՈՒԻ (Սենեկալ).— Բնիկներուն մէջ հնոտիտ ճարակած է։ Հոս օրական 20 մահ։ Շատեր կը մեռնին մօտակայ ուրիշ տեղուանք։

Վանդալան

ՂԱՀԻՐԻ, 8 Յուլիս

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՈՂԻՏԷ

Երկկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Սէրի)	23	32
Բերայի մէջ	—	—
Առաւօտուն բացուելիս	23	32½
Կէս օրին	23	32
Թանվիլանը Օսմանիէ երկկ երեկոյ	—	—
» » Ժամ Ցին	—	—

ՀՆԹԱՅԻՆ ԱՐԺԵԹՂԹԻՆ

Քոյսաղ ուՅիւն Սէրի	54	50
»	32	75
»	22	62

Սոսիէտէ ժէնէրալ ... Պնդ. Լ. 5 21
Քրէտի ժէնէրալ ... » » 7 25
Պանք տը Փարիզ ... » » 3 25
Օսմ. Նանմ է վալէօր ... » » 4 20
Ռէժի ... Սամ. Ոսկի 16 24
Թրամուէյ ... » » 580
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. ... » » 500
Բուսէլիի երկաթուղի ... Ֆր. 87
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի ... 53

ՔՆԹԱՅԻՆ ԹՂԹԱԿԻՑՈՒԹԻՒՆ

Օսմանեան ոսկի	Պնդ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 20
Անգլիական ոսկի	»	110 10
Մարք (Գերմանական ոսկի)	»	106 30
Իմլէքիալ	»	80 20
Քրիմից	»	51 15
Բուպլ Ղարաղրամ	»	8 67
Մէջ. արծաթ (տարբ.)	»	197 36
Մանր արծաթ	»	103
Մէճիտիէ	»	98
Թասֆիէյէ	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 19 Յուլիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %		98
» » 4½ %		106 90
Օսմանեան բանսօլիտէ Սէրի Դ.		21 76
Օսմ. մարս. արժեթուղթ	Դ.	480
Բիլորթիէ Թիւրք (1890)		— —
Օսմանեան Երկաթուղի		87 25
» Ռէժիի բաժնեթուղթ		379 68
Պանք Օթոման		571 25
Քրէտի Լիոնէ		767 75
Իտալական Ռանթ 5 %		88 32
Եգիպտական միացեալ		503 12
Զէր Լոնտրայի վրայ		25 190
Օսմանիէ Օսմանեան բանսօլիտ.		392 50

ԼՈՆԴՈՆ, 19 Յուլիս

Անգլ. բանսօլիտէ		99 6
Օսմ. » Սէրի Դ.		21 62
» » » Ա.		54 50
» » » Բ.		32 75
» » » Գ.		22 62
Օսմ. փոխառութիւն 1871		96 50
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆտէս Լոն)		95
Պանք Օթոման		12 68
Այտրնի երկաթուղի		14
Դասապայի երկաթուղի		13 50
Եգիպտական միացեալ (Իունիֆիյէ)		99 62
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890		— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոշիլտ)		103
Հելլենական 5 %		41 50
Փոխանակ. Պէրլին Փարիզի վրայ		25 362

ՊԵՐԼԻՆ, 19 Յուլիս

Օսմանեան Երկաթուղի		87 60
Օսմ. Ռէժի		180
Փոխանակ. Պէրլին Լոնտոնի վրայ		20 280
» Փարիզի »		80 60

ՎԻԵՆՆԱ, 19 Յուլիս

Փոխանակ. Պէրլին Լոնտոնի վրայ		125
» Փարիզի »		49 55
Օսմանեան Ռէժիի բաժնեթուղթ		186 25
» Երկաթուղի		48 30

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ԽԱՀՈՒԷՆ ԵՒ ԻՐ ՕԳՈՒՏԸ

Խահուէն՝ որ նոյն անունը կրող տունկի մը հատիկն է, ի սկզբան վերին Եգիպտոսի մէջ գտնուելով 15երորդ դարուն վերջերը տարուած է Արաբիա և այժմ Եէմէնի մէջ, կարմիր ծովուն եզերքը, մասնաւորապէս Մոքաի բլուրակը տարածուած է։ յեսոյ տակաւ առ տակաւ Խահուէի մշակութիւնը մտցուած է Ասիոյ և Ամերիկայի հասարակածի երկիրներու, նաև Մարդինիքի, Գուրպոնի, Անգլիան կղզիներու, Ս. Տոմինիկի, Կուատալուբի, Բայէնի և ուրիշ շատ մը գաղթական երկիրներու մէջ։

Խահուէն՝ երկար ժամանակէ ի վեր Արեւելքի մէջ կը գործածուէր. 1553ին, Կ. Պոլսոյ մէջ մասնաւոր տեղեր կային ուր մարդիկ կերթային սուրճ խմելու համար. խահուէի գործածութիւնը Ֆրանսայի մէջ 100 տարի վերջը սաղրածուեցաւ։ Հնորհիւ Սիւլէյման աղա անուն օսմ. դեսպանի մը՝ որ 1669ին գացած էր Բարիզ։ Մեկնելէն առաջ կանչել տուած է շատ մը մարդիկ խահուէ խմելու համար, ուսկից սոյն ըմպելին անունը բոլոր մայրաքաղաքին և հեռագոհեալ ամէն կարգի ժողովրդեան մէջ տարածուեցաւ։ Բարիզի մէջ առաջին անգամ սրճարան բացողը Յարութիւն անուն հայ մըն է, որուն օրինակին հետեւեցան բոլոր գաւառները և ամբողջ Եւրոպա։ Այսօր այնչափ խահուէ կը վաճառուի որուն քանակութիւնը տարին 300 միլիոն քիլոկրամի կը հասնի։

Բժշկութիւնը տեսնելով որ այս անծանօթ տունկը շատ կը տարածուի, ուզեց ինք եւս օգտուիլ անկէ։ 17երորդ դարուն մէջ կը տեսնենք Բրօսթրը Այբէն Ցիֆուա և ուրիշ շատ մը նշանաւոր փորձառու բժիշկներ որք խահուէն կը գործածեն իբր դեղ գլխու ցաւու և ընդմիջական տենդերու դէմ. ասոնցմէ վերջը եկողները տակաւին շատ մը հիւանդութեանց համար գործածած են, բայց խահուէին թէ՛ քիմիական և թէ բուժական ուսումը վերջին տարիներու մէջ աւելի խնամքը ըլլալով, այսօր քիչ շատ կարեւոր դեղօրէից կարգը դասուած է։ Խահուէի հատիկներն ի մէջ այլ նիւթոց, որք հաւասարապէս կը գտնուին ամէն տունկերու մէջ, կը պարունակեն caféine, acide caféique և acide caféïtonique։ Երբոր խահուէն խորովենք, սոյն բաղադրութիւնը կը փոխուի և ուրիշ հիւթ մը առաջ կուգայ որ caféone կը կոչուի։ այս միջոցին caféineի քանակութիւնը պակսելով, խահուէին աղուոր հոտ մը կուտայ և անոր գրգռիչ նիւթը կը կաղմէ որ կ'արգիլէ քունը։ Բան Ռաշիտ Թօի, երբ խորոված խահուէն եփենք և խմենք՝ հանգիստ կը քնանանք, ուրմէ հետեւ եռացումը caféoneը կը չնչէ։ ահա այս է պատճառը որ երբոր caféineը և կամ կանաչ խահուէն ուտենք, քունն յառաջ կը բերեն։ Ճաշէն վերջը, երբ սուրճ մը խմենք՝ մարսողութիւնը կը գիւրացնէ, որովայնի վերին կողմը տաքութիւն մը յառաջ կը բերէ, կը հանգստացնէ, մտաւորական աշխատութեանց յօժարութիւն ցոյց կուտայ, անոր շնորհիւ դաղափարները կը լուսաւորուին, քնէութիւնը և գլխու ծանրութիւնը կ'սեղեւեւթանն և զուարթութիւն մը յառաջ կը բերէ։ ընդհանրապէս առաջի կարգ անցած է թէ «առանց խահուէ խմելու պէտք չէ ընդունելութիւն ընել»։ Բայց կան այն տեսակ չգոյին կազմուածներ որք եթէ շատ գործածեն՝ յուզեցուցիչ բորբոքում մը յառաջ կը բերէ, ուստի պէտք է զգուշանան անոնք խահուէի յաճախ գործածութենէն։

Ընդհանրապէս մենք խորոված խահուէ կը գործածենք և շատ կ'օգտուինք, արդարեւ խահուէն կ'օգնէ այն տեսակ անձերու որք միշտ կը յոգնին և որոց սնունդը անբաւական է։

Տը Կասպարէն 1850ին նկատած է որ Շաուլբուռայի պերճիդացի հանքագործները շատ մեծ աշխատութիւններ ի գլուխ կը հանէին առանց ուժի պակասութիւն զգալու, թէպէտ և իրենց սնունդը խիստ քիչ էր, բայց կը կաղդուրեին շնորհիւ սոյն ըմպելիին՝ զոր օրուան մէջ կը խմէին երկու լիթրա ջրի մէջ 30 կրամ խահուէ դնելով։ Ընդհանրապէս գիտած է Անղէնի գաղղիացի հանքագործները՝ որք թէպէտ լաւ սնունդ կառնէին, բայց կախալուէին իրենց աշխատութիւնն ընդմիջել այս կազդուրիչ ըմպելին չը գործածելուն համար։

Այժմ ամէն ուրեք բացուած են սրճարաններ և տեղ տեղ ամէն առտու մարդիկ կորը մը հայ կուտեն կերթան իրենց գործատեղին, հոն խահուէ մը կը խմեն և միայն երեկոյին ճաշի ժամանակ տուն կը դառնան օրուան երկար ժամերու մէջ առանց բան մը ուտելու։

Վերջին տարիներու մէջ խահուէի գործածութիւնը այն աստիճան տարածուեցաւ որ այսօր մեր սնունդոյ մէջ իրեն յատուկ տեղ մը բռնած է։ բաղմամարդ երկիրներու մէջ ինչպէս Հնդուստան, նոյնպէս աղքատը իր խահուէն կը խմէ և արդարեւ այդ անուշահոտ ըմպելին մարսողութեան կօգնէ, ինչպէս մտաւորական նոյնպէս մարմնոյ աշխատութիւնը կը դիւրացնէ։

Բաղմամարդ քաղաքներու մէջ նեխեալ հոտերուն դէմ մարդուս մարմինը կը պահպանէ, ապականիչ հիւանդութեանց ժամանակ ոչբօլէ ըմպելիներու հետ գործածուելով այս տեսակ հիւանդութեանց դէմ կը դնէ։

Խահուէն լաւ և հաճելի նիւթ մը ըլլալուն՝ բժշկութիւնը այլ և այլ պարագայներու մէջ անկից կ'օգտուի։ ահա խահուէի միջոցաւ ընդմիջական տենդերը կը դարմանուին։ Բուբովիլ կըսէ թէ Մոքոի բնակիչք կը դարմանեն տենդերը սուրճի և լիմոնի ջրի խառնուրդով։ այս դեղին շնորհիւ սրտի բաբախումը կը նուազի և տարութիւնը կ'իջնայ, ճաշէ վերջ եկող գլխու ցաւերը կը դարմանուին։ Խահուէի գործածութիւնը կը բուժէ նաեւ խճաւոր միզումը (gravelle) և ահա խահուէի յաճախ գործածութեամբ գուն ուրեք կը տեսնուին այս տեսակ հիւանդութիւնը թուրքիոյ և այլ խահուէ գործածող երկիրներու մէջ, կը բուժէ նաեւ ծանրաշնչութիւնը, կապուտ հազը, տենդագին տենդը և այլն։ Աւաւտները կամով խահուէն կոչուէ անարիւնութեան, կանաչ ախտի և կը կաղդուրէ հիւանդութենէ եկած անձերը։

Աֆիոնէ և կամ՝ ուրիշ թմրեցուցիչ գինիով թունաւորուող անձանց համար խահուէն շատ օգտակար է, փսխողական դեղերը բնաւ օգուտ չունի ըներ, ուստի պէտք չէ ժամանակ կորսնցուցնենք։ խահուէն խաչեցէք և շատ շատ խմեցէք, պիտի յաղթէք կարգ մը հիւանդութիւններուն առաջին առնել։

Գառնիկ Ցալոբեան

ՀՐԱՀԱՆԳ

ՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ԸՆՏՐԵԼԵԱՑ ՈՒՍՈՒՑՉՈՒԹԵԱՆ ՅԱՋԳՍԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆ

(Շար. երեւոյթին առաջ թիւ Ա և Վերջ)

Ա. ԴՐԱՄԱՐՈՒ ՓՈՐՁԵՐ

1. Զրուցապրութիւն գրական հատուածի մը, որոյ մէջ՝ քնիչներէ նշանակեալ բառերու քննութեան ու բերականական ձեւոյն վրայ կը պահանջուի տալ գրաւոր բացատրութիւններ։ 2. Տրուած նիւթի մը վրայ շարադրութիւն մը։

Բ. ՈՐԱՆԱՑԻ ԵՒ ԳԱՐԴՆԱԿԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

1. Հարցմունք օսմանեան քերականութեան վրայ։ 2. Հայերէն կամ եւրոպական մէկ լեզուով գրուած էջ մը բերանացի թարգմանել յօսմաներէն։ 3. Օսմաներէն գրուած մը բացատրել՝ բառերուն նշանակութիւնը, ձեւն ու հոմանիշներն ու հականիշներն որոշելով։

ԺԷ. Օսմաներէնի մասնագէտ-դասատուի վկայական քննութիւնք կը պարունակեն հետեւեալ փորձերը։

Ա. ԴՐԱՄԱՐՈՒ ՓՈՐՁԵՐ

1. Շարադրութիւն մը մանկավարժութեան բացատրող լաւագոյն եղանակն օսմաներէն լիզուն դիւրաւ ու քիչ ժամանակի մէջ գաւսուցանելու։ 2. Զուտ արաբերէն և զուտ պարսկերէն երկու հատուածներ թարգմանել յօսմաներէն։ 3. Տրուած նիւթի մը վրայ շարադրութիւն մը։

Բ. ՈՐԱՆԱՑԻ ԵՒ ԳԱՐԴՆԱԿԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

1. Մատենագրական հատուած մը մեկնել ու գնահատել նոյն լեզուով։ 2. Հարցմունք մատենագրական պատմութեան վրայ (նոյն լեզուին)։ 3. Դաս մը բերականական խնդրոյ մը մասին։

Ի. Զեռարուեստի, գծագրութեան, հայ. եկեղեցական և եւրոպական երաժշտութեան և մարմնամարզի Մասնագէտ-դասատուութեան ընտրելիներէ կը պահանջուի ի ձեռին ունենալ գէթ տարրական նախակրթութեան վկայական մը։

Սոյա քննութիւնք կը կայանան մասնաւորապէս գործնական փորձերու մէջ ի ներկայութեան քննչաց, և մարմնամարզի մասի կարգ մ'աշակերտաց տրուած գործնական դասին մէջ։

Նարամուք կ'ստանան Օգնականի վկայական, ի բաց առեալ եթէ արդէն իսկ որ և է ճիւղի մասին ունին օգնական-դասատուի վկայական մը։

Գլխաւոր Մասնագէտ-դասատուի ընտրելիներէն կը պահանջուի նաեւ։

1. Գլխաւոր բացատրութիւն մը իւր ճիւղին ուսուցման լաւագոյն եղանակաց մասին։ 2. Շարադրութիւն մը (գծագրութեան եւ երաժշտութեան համար միայն) արուեստին պատմութեան վերաբերեալ խնդրոյ մը վրայ։

ԻԱ. Երաժշտութեան վկայականի քննութիւնք կրնան բաժնուիլ միայն հայ-եկեղեցական կամ միայն եւրոպական երաժշտութեան քննութեանց, և ըստ այնմ կը տրուին միայն մասնակի վկայականք։

ԻԲ. Ուսուցիչ մը կարող է մէկէ աւելի վկայական համար քննութիւն անցուցնել։

ԻԳ. Դասախարակ-Ուսուցչութեան ու Մանկապարտէզի և Ծաղկոցի վարժուհւոյ վկայական դասախօսական գործնական փորձք տեղի կ'ունենան Ղալաթիոյ տարական նախակրթարանին մէջ։

ԻԴ. Քննութեանց զանազան մասունք կրնան տարբեր օրերու մէջ կատարուիլ, ըստ կանխագոյն զեկուցման քննիչ Ցանձնախմբի։

ԻԵ. Մինչեւ ցարդ տրուած վկայագիրք առժամեայ համարուելով, անոնցմէ ի ձեռին ունեցող ուսուցիչք պարտաւոր են 1893-98 հնգամեայ միջոցի մը մէջ ներկայ ծրագրին համեմատ քննութիւն անցունելով փոխել զանոնք նոր վկայագրոց, մանաւանդ ըստ օրինի Դասախարակ-Ուսուցչի կամ վարժարանաց Օգնական-Ուսուցչի կամ վարժուհւոյ, Մասնագէտ-Դասատուի կամ ուսուցչուհւոյ, և մասնագիտութեան օգնականի կարգերէն միայն մէջ։ Այս պայմանաժամէն անդին նախկին վկայագիրք կը կորուսանեն իրենց արժէքը։

Ա.և նուազն տասն և հինգ տարիներու ծառայութիւն ունեցող ուսուցիչներէն եւ ուսուցչուհիներէն անոնք որ հանրածանօթ եղած են իրենց արդեամբք ու դասական երկերով՝ նոր քննութիւն անցուցնելու հարկէն ազատ պիտի մնան, ըստ գնահատութեան Քննիչ Ցանձնաժողովոյ և հաստատութեամբ Ուսումնական Խորհրդոյ։

ԻԶ. Այն ուսուցիչք և ուսուցչուհիք որ դէթ երեք տարիէ ի վեր կրթական պաշտօնի մէջ կը գտնուին՝ բայց տակաւին վկայական չեն ստացած, պարտաւոր են քննութիւն անցունել քննիչ յանձնաժողովոյ առջեւ։ եթէ իրենց կարողութիւնը պատասխանէ քննական ծրագրին պահանջմանց, կ'ստանան պատշաճ օրինաւոր վկայականք։ եթէ բորբոքին տկարանան, կը մերժուին, իսկ եթէ իրենց վիճակը, թէպէ ոչ կատարեալ համապատասխան ծրագրին, սակայն ըստ բաբականին գոհացուցիչ դատուի, կ'ստանան առժամեայ վկայագիր, որ ըստ նախորդ յօդուածոյ, արժէք ունի մինչեւ 1898 թուականն։

ԻԷ. Պետական երկրորդական վարժարանաց մէջ մասնագիտական ճիւղերու ուսուցիչք ինչպէս նաեւ օտարազգի մասնագէտ ուսուցիչք և ուսուցչուհիք, ազգային Բարձրագոյն Նախակրթարանաց ու երկրորդական վարժարանաց մէջ պաշտօնավարել արտօնուելու համար, կը գիմեն ուղղակի Ուսումնական Խորհրդոյ, որ յետ ի նկատ առնելոյ անոնց վկայականներն, կուտայ նոցա պատշաճ արտօնագիր։

ԻԸ. Քննիչ Ցանձնաժողովը, Յուլիս ամսոյ վերջը փակելով իւր նստաշրջանը, իւր քննութեանց արդիւնքը մասնաւոր տեղեկագրով, որպէս և իւր ստացած վկայագրոց ու պաշտօնական և այլ գրութեանց ծրարը կը մատուցանէ Ուսումնական Խորհրդոյ ի պարտ ու պատշաճ անօրինութիւն։

Եթէ հարկ դատուի նստաշրջանը փոքր ինչ երկարացնել, Քննիչ Ցանձնաժողովը կ'ստանայ կանխաւ Ուսումնական Խորհրդոյ հաւանութիւնը։

Պատրաստեալ, ըստ տրամադրութեանց Լ.Ա. Լ.Բ. Լ.Գ. եւ Լ.Ե. յօդուածոց Գագմական Կանոնագրի Ազգային Նախնական կրթութեան, ի ծեռն Ուսումնական Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան։

Ատենադպիր ՊՕՂՈՍ ՊԷՔԼԻՍԵԱՆՑ
Ատենապետ ՌԻՖԹԻՈՍ ՊԱՌՊԱՌԵԱՆՑ

16 Յունիս 1893, Կ. Պոլիս

ԹԻԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տարերը անտանելի դառնալ սկսան։ զուրս ելլելու համար սպասելու է որ իրիկուան ստուերները տարածուին։ Այն ատեն ահա ոգեւորութիւն մը ն է կսկսի։ գործերէ կանոնակեալ կը դառնան ու ամէն կողմէ դուրս կը թափին հոյլ ի հոյլ դիմելով դէպի ծովեզերք, ուր մեղմ սիւք մը յանկոցիչ զովութիւն մը կը սփռէ առատօրէն։ Նուազածութիւնն ալ նոյն պահուն քանի մը կողմերէ կսկսի լսելի ըլլալ։ Մանկտիները որ առաւօտեան ի մէջ լքուած ու անշարժ կեցած են՝ լոյծ տարրին վրայ կը կենդանանան։ Հոս կը տեսնես փափկակամ սիրուն ջրիորդներ, որք գունաւոր անօր շփակներու մէջ պրկած իրենց նուրբ իրանը և մանկտիներու մէջ նստած մի մենակ կը թիավարեն նաւակներու նախանձը չարժող կանոնաւոր ու ներգաչակ միօրինակութեամբ։ Եւ մակոյկը՝ հզարա իր փարիչներով՝ կը սուրայ ապատակ եզց պղպջակներ արտադրելով։ Հոն մանկամարդ կին մը որ յուլօրէն ձեռք առած թեւակներուը, մինչ սիրբ անոր փաներուն պզտիկ ծփանքներ կուտայ, դէմը նստող ամուսնին շնորհաղեղ ժպիտներ ու գաւակներուն գորովալից նայուածքներ շրաւալելով՝ ջուրը կը չոյէ կարծես... իր միտքը եւ ուրուշը անոնցմով համակ պատաղուն։ Միւմ ալ ընտանիքի ակնահանդեսամ մը, որ մակուկին յետասկողմը իրարու վրայ խճողուած նման նստած, թեւակներու գանգաղ ճոպիներն կը փաթթէ սիրուն խմբերգի մը յանգիրը։

Այդ թիավարող փափուկ սեռին մէջ ընդհանրապէս հայուհի մը գտնելը եթէ աշ անկարելի՝ դժուարին է։ անիկա թիավարութիւնը ամօթ կը սեպէ և կամ գուէնիկ բան մը, առանց գոնէ հրապուրուելու այդ սիրտ յուզող և շատ տեղեր կանացի սիթեւեթ մը դարձած նորութենէն։

Հիմակ արձակուրդի տարեն է, երբ թաղ կուտանք որ մեր տղաքները տ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԷՆԹԱԼ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,695,969
ՀԱՄԱՅՆ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 2,650,872

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՅՈՒՐԸՆԴԱ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,056,900
ՀԱՄԱՅՆ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 1,076,800

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ էր դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բարեկամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներու ապահովագրողաց կրնան վստահաբար միրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի մեր դիմաց համար մինչեւ քարտ տուած գումարն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՑՄ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամագրաներն խիստ օգտակար պայմաններ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Աղի փաչա խան գ. տնոյարկ թիւ 22 և 22 Ա սենեակներն, առ. **ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ**, Գործակալ կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԻԼԱՆ ՊԱՊՊ ՄԷՐԱՄԲԷՐԻ

Բիզէտ պուլունան ասաքիրի չահանէին մահալինմէ միւնագասաեա գոնուլան երզաքը Փիեաթ մուգարրէսի իլէ մահալի Թալիպլէրի էօհտէսինտէ օրմալա Տէրսաատէթճէտէ իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Ս բասքերի լէվազիմաթը ումումիվէ տաիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։ Նո. 6 2—3

Տէօրտիւնճի օրտուի հիմաեւնա մէնսուպ սիւվարի վէ Թօփճը ալայեալարը էֆիրաը, չուն մահալլինմէ մէկզրի միւնագասաեա գոնուլմուշ օլան 10,000 ատէտ Թէրքօշուն պէհէր ատտի 8 1/2 զրշ. Թալիպի էօհտէսինտէ պուլունտուղունտան Փիլ մէզգուրը Թէնգիլի իլէ իթասեա Թալիպ օլանլարըն Թարիխը իլանան իթիպարէն նիհահէթ 1 հաֆիթաեա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիվէ տաիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։ Նո. 4 3—3

Նիզամիեէ իտարէսինտէ պուլունան պիր ճիւմլէ Փուրունլար լազըմէսի իշուն ալեպաեա օլունճագ 21 գալէմ էշեանըն Թէմուզը ռուսինին 12ինճի կիւնիւնէ գատար պիր միւնագասա եէվմը մէզգիրատ գարարը գաթիսի վիրիլմէճինէն իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը տաիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։ Նո. 5 3—3

ԱՒԱԶԵՆ ԿԱՐԳԻՆՇՈՒՆԱՒՔ

բրնէ-էլ-Ամբլեայ, կ. Պոլսոյ Ա Օրթաքյ գիւղ

ԹՈՄԱՍԻԱՆԸՆ ՈՐԴԻՔԱՐԷՆ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալզանս	2000	Ֆլորիդա	1600	Բարերմ	3200
Անթէլ	3000	Կալիֆէ	5500	Բանտեր	1700
Աբօլլո	5500	Կիրանս	2200	Բրաիս	1500
Արկ	2800	Կոզը	1800	Բոզը	1000
Արիոգբ	3000	Կրանս	2200	Գուիդբ	2800
Գասանս	3000	Լիբօ	2000	Լիսիթ	4400
Գորամիս	2200	Հիսպանկ	3600	Ռիսպրգ	3200
Գասգ	2000	Հինուսա	7000	Ֆօլլը	8000
Գաֆֆալ	8800	Հուժգէր	1200	Բոմբ	8500
Գէլբ	2600	Այակս	5000	Բոգսրիս	3500
Գալիբաս	2500	Հիւնս	2300	Սպէրնս	4000
Գամէս	2100	Ռէլբ	2000	Ռանգիակ	6200
Գագբ	2000	Ռոլբին	4200	Պարմա	3000
Գօմս	2700	Ռոմնս	2200	Սիէլիս	3000
Զէբակ	5000	Լէս	2000	Սբրնամս	4300
Գլիբ	3500	Լէբանթ	4500	Թ. Ուիլբրթ	3000
Գոլշրամս	3400	Լիվրբոս	3000	Թուրբս	1200
Տիգբ	2500	Պարմ	1500	Թրիսս	2800
Տօմինս	3500	Պարնէս	4300	Թրբրիս	900
Տուրբ	4800	Մարբէլլբ	6500	Ռէբրիս	5000
Տրաբբ	2100	Միլբ	2000	Վալենսիս	5000
Էանսան	2600	Մոբրիս	3100	Եէսս	3600
Էլտորբաս	3000	Գիբբ	2000	Զէնգրա	1000
Էլէգթրբ	3200	Օրլանս	3000	Տիֆֆանէնս	200
Էրսթբ	2600	Օթելլբ	5000	Հրմանգ	200
Ֆալբօն	800	Գբրանս	4500	Ֆէրս	140
Ֆիս	700	Գբգս	2000	Թոբքիս	120
Էմիրէզն Մոնարք					8000
Բիբտրբն Մոնարք					8000
Լբգիէն Մոնարք					810

Եկաս չոգենաւը, նաւապետ Մուր, ընդ հանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ։

Բոլոր ուղեւորներուս համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Դիմել առ Ֆ. Հիլլ եւ Որդի Գրասենեակ

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա

604

Royal Windsor

ՀՌԱՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԳԵՐՈՒ

Սպիտակ մագեր ունիք, մագերնիդ կը թափին, մագերու արմատները թուլցած են կամ կը թափին, եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէք Ռոյալ Վինտսորի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան տեսնին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափիլն։ Այս դեղ որուն տէրը չգտրամի արժանացած է մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառուին օրէ օր աւելցնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու փկայութիւններ պարունակող ծանուցումն առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վէյլզիի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռոյալ Վինտսորի ծախուած տեղերը։

ԳԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՒ

Տարբեր մասերի ջերմային հիւանդութեան, այդ գիշերն որ անխառն բաղդաւորութիւն մի է զուարճանալու, է դասնդամամ և ազգու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճաճանուա վայրերու ջերմաս կլիմայի վատ ու տպակեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և առաքինիչ ուժդ յայտնութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ գիտուտ ամէն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներ յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անէն, մասերէն նիւթոց միջոցաւ, որը թոքերեն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և ուրիշ, և արեան թունաւորումն։ որոց սա անուններ նորուած է։ ջերմն և տարուան, թագուն ջեր պարբերական ջերմն, ընդհանրական ջերմն մանգամի անեղ և հրատաս տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է մահիճներէ կամ ճահճաճանաւորեալ վայրերէ մահճատ նիւթով, կամ բաց տգրանոցներէ և տկանոցներու ծակերիներէն ելան թունաւոր կաղերով, զոր մարդիկ կը ծծեն ընչաւորութեամբ։

Այրի ջերմի ու տենդից գեղը կը ընդէ այս-ուանաւոր նիւթոց կամ զերու ազդեցութիւնն գուրը կը գտնէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործութիւն սուագուպէս անմտանդ և անվնաս է և օգուտ ստոյգ, միայն թէ տրուած հրամանի համեմատ գործածուի։ կը ծախուի Մինասեան և երաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա, կ. Պոլսոյ։ 614

ԿԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒՇԵՆԱՒՈՒՏ

Ամէն ուրբաթ երեկոյ ուղիղ կը բանի Լիվերբուլ և Արեւ-Լէյտ գիւղ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Լուսիտանիա	7718	Գանատա	4845
Եդբուրկ	7715	Գալիֆոռնիա	4531
Էրբիա	7391	Ամերիկա	3574
Լուսանիա	7268	Մարաթոն	2403
Համպանիա	5597	Ադրիա	2393
Ուէլսանիա	5517	Ամարիկա	2166
Կալլիա	4809	Թարանիա	2246
Ոլիմբիա	4557	Բալտիրա	2144
Ալբերտ	2.43	Բրիտանիա	899
Սէնտրալ	1876	Մարգարէ	1855
Շեֆֆիլտ	1814		

Բալշիրա չոգենաւը Լիվերբուլէն աստ կը ապասուի դէպի յուլիս 23։

Դիմել առ Թոմաս Ս. Ճոլի գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսանտրիա խան Թիւ 401
17 Ղալաթիա

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՖԲ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէլիայի և Պորտսայիտ գիւղ կանոնաւորապէս բանալ

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ոգեպալի և գրամ ուղարկելիք

Նաւուղէնքի, ուղեւորութեան և այլ զանազան հասար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐՅՈՒԼ
477 Մահմանէ Սիթէ Ֆրանսէ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՏԱՐԱԾՄԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

Պատիւ ունի ազդարարել արգոյ հասարակութեան թէ՝ յետ այսորիկ յանձն կ'առնու ամէն լեզուաւ այլեւայլ տպագրական գործեր, մաքուր միանգամայն չափաւոր գներով, որպէս պահարանի վրայ հացէներ, նամակագրութիւն, վաճառականական նամակներ հարսանեաց հրաւիրագիրք, մահագրք ևն. ևն. մասնաւորապէս վայրկենական այցաքարտք։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ։

Փափաքողք պէտք է դիմեն առ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ ի Նորատունկեան խան, Ղալաթիա կ. Պոլսոյ։

ՔԻՐԻՆԸՐ ԵՒ ԸՆԿ. ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՄԵՔԵՆԱՑԻՑ

Ի ԼԱՅՓՑԻԿ—ՍԵԼԼԸՐ ՀԱՄԻՋԷՆ

Կը լինի Ցոյոկ Մասնաբաժնով

ՍՂՈՑ ՄԵՔԵՆԱՑՆԵՐ ԵՒ ԳՈՐԾԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ՓԱՑՑ ՏԱՇԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՈՒՂՂԱՁԻԳ ՍՂՈՑ

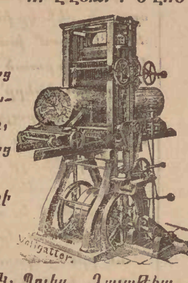

ՇՐՋԱՆԱՁԵՒ ՍՂՈՑ

Մեքենայք՝ ատաղձարանաց համար, կահկարասի գործարանք, դրամարկղի գործարանք, սղոց մեքենայք, երկաթուղեաց մեքենայք, ևն. ևն.

Գործարանը 22.000 է աւելի մեքենայ մատակարարած է։

ՓՈՑՑ ՑՂԿԵԼՈՒ ՄԵՔԵՆԱՑ

Ամենաբարձր ատիճաններ և ոսկիէ չքագրամներ, Անվերս 1885, Բորթօ Ալեկրօ 1881, Թիւվար 1891, Միւնիխ 1888, Գերլին 1889։

Աշխարհի ամենէն մեծ գործարանը։

Էմէնէթ Քիրինը և ընկ. Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Սելանիկ խան Թիւ 13 ընդ տբերինուութեամբ ճարտարապետ Պ. Սբրինկոխայի։ 101

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱՂԳՈՒՐԻՉ ՀՕՐԱՅՈՒՅՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ամենազգաս կազդուրիչը զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Տկարները, Կանայք, տկարակազմ Տղայներն և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Զբաղային ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄԱՍԻ ՀԻԻԹ ՖՈՍՖԱՏՔ ՏԸ ՇՕ

Վիալի Գինին ամենէն ազգաս գեղեցիկ միաւորութիւնն է, ոգի գէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտ, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, Փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, և ևն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Զգային ուժգնութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաշուք կերպիս ենթակայ են մեր օրերս։

Լիոն—Դեղարան Ժ. Վիալ, Վիքթոր Հիւկօ փողոց. 14—Լիոն 438

Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԿԻՆՍՔ ԲԱՍԷԿԱ Ղալաթիա, Մոմճանէ, Թիւ 86· փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒՇԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երեքշաբթի ինչ

Բ. 5.17 Օտեսայի ուղղակի ուղարկանգ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Դշ. 6.18 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի ուղարկանգ ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէանի մասքով, Հ. 7.19 Ռեվասաքոյի ուղարկանգ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Շ. 7.19 Ուղղակի, ցեսի ճանապարհով Նաւ հանգիստներու մէջեն տարեալ ուղարկանգ ժամ 11ին։

Բ. 8/20 Օտեսայի ուղարկանգ, ժամ 9ին յետ միջօրէի։

Ազգ. — Յունիս 6.18. Երեքշաբթի օր կ'ուղեւորի Ալեքսանդրիոյ նաւահանգիստները մինչեւ ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ, պիտի հանգիստին Պիրէանի Պէյրութ, Յոպիա, և Բար-Սայիտ գացող չոգենաւին։ 605

ՄԱՍ

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ և Մէնչեսթրի գլխաւոր բանալ ցանցեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բանգալա	4200	Անդիրա	3000
Նէրսա	4000	Սասիրա	3000
Սամանի	4000	Կիբիթիա	3000
Աբեսոդիա	3250	Ռէբրա	3000
Դրա	3250	Լանգէնս	800
Մակասար	3250	Գիլնա	800
Մարիսթիա	3250	Ռեսին	700

Դիմել առ Ֆ. Վ. Վիթոլ և Ընկ. Ուլիթոլ խան
ՀԱՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
292 Գ. Հէյմս Սգրիգ Լիվրուս

ԱՐԵՒԵԼ ԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵԼԻԿՈՒԹԻՒՆԸՆԴՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՍԻԶԻՔԻՒ—ՉԷՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Մայիս (Ն. Տ.) 1893, մինչեւ ցնոր տեսութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՄԷՃԷ

ԹՈՒՌՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	8	62	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50
	Առաւօտ																	Իրիկուն					
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.
Կ. Պոլիս	...	6 10	6 30	7 00	7 30	8 56		9 27	10 ...	10 30	11 ...	11 45	1 30	2 ...	2 34	3 ...	4 ...	4 30	5 ...	5 30	6 ...	6 33	6 ...
Գալաթա—գաբաս	...	6 20	6 46	7 09	7 49	9 05		9 37	10 11	10 39	11 09	11 55	1 41	2 9	2 44	3 10	4 11	4 43	5 11	5 43	6 11	6 44	7 07
Էյէնի—գաբաս	...	6 24	...	7 13	7 46	9 0		9 41	...	10 43	...	11 59	1 45	2 13	2 48	3 14	4 15	4 47	5 15	5 47	6 15	...	7 11
Տաւաւա փաղա	...	...	...	...	...	...		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամանթիա	...	6 30	...	7 19	7 59	9 15		9 47	...	10 49	...	12 05	1 51	2 19	2 54	3 20	4 21	4 54	5 22	5 54	6 22	...	7 17
Եէսի—գաբուլէ	...	6 35	7 04	7 26	8 10	9 20		9 52	10 20	10 54	11 18	12 09	1 57	2 2	3 ...	3 33	4 27	5 ...	5 28	5 59	6 29	6 53	7 22
Մագրիգիւղ	...	6 49	7 18	7 41	8 22	9 32	10 03	10 33	11 05	11 30	12 09		2 10	...	3 13	...	4 40	5 14	5 44	6 10	6 43	7 4	7 34
Ա. Սթեֆանոս	...	...	7 32	7 51	8 32	9 42		...	10 42	...	11 44	12 19	2 20	...	3 23	...	4 50	...	5 54	...	6 56	...	7 44
Քիւչիւք Չէք.	...	...	7 42	...	...	...		...	...	...	11 54	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 06	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒՌՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	61
	Առաւօտ																	Իրիկուն				
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.
Քիւչիւք Չէք.	5 53		...	...	...	...	...	...	...	...	...	12 45		...	...	...	...	...	...	...	7 07	...
Ա. Սթեֆանոս	6 05	7 02	...	...	8 11	8 52	9 53	...	...	10 53	...	12 57		...	2 58	...	3 55	5 01	...	...	7 22	8 01
Մագրիգիւղ	6 17	7 16	7 40	...	8 25	9 06	10 06	10 40	11 05	11 29	12 40	1 16		...	3 11	...	4 05	5 14	5 42	6 15	6 43	7 11
Եէսի—գաբուլէ	6 33	7 28	7 55	8 12	8 3	9 19	10 19	10 53	11 17	11 42	12 52	1 23	2 27	3 21	3 54	4 25	5 30	5 5	6 31	6 54	7 35	8 07
Սամանթիա	6 37	7 33	...	8 16	...	9 24	10 24	0 57	11 21	11 46	12 57	1 28	2 31	3 29	3 58	4 29	5 34	6 02	6 35	6 58	7 38	...
Տաւաւա փաղա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Էյէնի—գաբաս	6 48	7 39	...	8 22	...	9 30	10 30	11 03	11 27	11 52	1 03	1 34	2 37	3 35	4 04	4 35	5 40	6 08	6 41	7 04	7 43
Գումրգաբաս	6 48	7 44	8 04	8 28	8 48	9 35	10 38	11 08	11 33	11 55	1 08	1 38	2 42	3 41	4 08	4 39	5 46	6 11	6 45	7 08	7 53	8 23
Կ. Պոլիս	6 56	7 52	8 12	8 36	8 56	9 43	10 46	11 16	11 41	12 06	1 16	1 46	2 50	3 49	4 16	4 47	5 54	6 22	6 53	7 16	8 01	8 32

Փոքր ծանուցեալ անխարդ կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծանուցք 61 և 62 թիւ կառախմբերուն մէջ միայն կ'ընդունուին։
Ցնոր տեսութիւնք, թիւ 8, 9, 10, 13, 38, 41, 42 և թիւ 45 կառախմբերը միայն վերջին մէջ կանգ պիտի առնուն ի Զէյթունլու-Գրանտու։ 1

ԼԻՈՆԻՕՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԵՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Պանք փողոց, 15

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ 607

ՀՐԴԵՀԻ ԾԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,700,000
Գանձելի ապահովագին (Բոնմ)	» 63,770,000
1890ի հասոյթք	» 15,000,000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	» 160,570,000

Պ. Պ.
Ա. Տ'ԷՅԹԱԼ, ... գրքին երեսփոխան, նախկին վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ Ֆառանսայի Հարաւային երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ
Ս. ՄԱԼԷ, Մալէ եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ «Բարի-Լիոն-Մէտիթերրանէ» երկաթուղեաց ընկերութեան, Նախագահ Օսմ. կայս. Պանքայի, ԴԵՐ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԻՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։
Թ. ՕՏԷՈՒ, Նախկին դրամատեր. նախագահ Վիէյլ Մոնթանեքի և Լբենաբի ածխահանաց Ընկերութեան։
ՀԻՐՍԷԼ, Նախագահ Մէլիւզինի Մովային Ապահովագրական ընկերութեան։
ԴԵՂԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ } Պ. Պ. ՇԱՌԼԸ ՌՕՊԻՐ. Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ
Պառն Ժ. ՍԸՌԻՋ, Նախկին եկեղեցական քննիչ, ԴԵՐ-ՏՆՕՐԷՆ

Պ. Պ.
Ս. ՀԷՅՄՍԸՆ, Հօթիկեր և Ընկ. դրամատեարց տունէն։
Ֆ. ՄԻՇՕ, Նախկին Նախագահ Սենի Առեւտրական Դատարանին, վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, վարչ. Ֆառաքայի Հիւսիսային երկաթուղւոյն։
Հ. ՄԷՐԱՊՕ, Մերապօ Բաքար, Բիւբարի և Ընկ. դրամատեարց տունէն։
Ա. ԹԻԹԻՆԷՅՍԸՆ, Լանտի երկաթուղեաց Ընկերութեան վարիչ։
Ա. ՎԷՐՆ, Վէրն և Ընկ. դրամատեարց տունէն, վարիչ Ֆրանսական պանքայի, առասուչ Ֆառանսայի Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, վարիչ Օսմ. պանքային։
ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ } Պ. Պ. ԱԼՖԷՐ ՖՈՌ, ՏՆՕՐԷՆ
ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Դեր-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ԾԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1822ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 93,8
Կենաց համար վճարուած	» 59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243,580,000

Ընկերութեան դրամատեարը ի Կ. Պոլիս. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ, Կալաթա, Մահմուտիէ փողոց, Քամանտա Պանգայի դիմաց, Երամեան խան, Թիւ 2